

אשיחה בהקד

שיחות מפי
הרב אורן נזרית שליט"א

עצות וסגולות למציאת השדוך והזיווג

בהלכה

לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע

ולעילוי נשמת
שלום בר איז'ה ז"ל
נלב"ע י"ג אייר התשע"ח

ולעילוי נשמת
רחמה בת אסתר ז"ל
מרים בת רחמה ז"ל
נלב"ע י"ז אייר התשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה

לזיווג הגון מהרה ל:
מאור ישראל בן אליס הי"ו
אביעד בן אסתר הי"ו
צליל בת אסתר תחיל
גל בת אסתר תחיל
אור בת אסתר תחיל
נתנאל בן גלית הי"ו הדס בת גלית תחיל
תמיר גיל ורון ברוך בני אסתר הי"ו
בתוך כל בית ישראל

אשיחה בהקין

בהלכה

מתוך סדרת הספרים אשיחה בחקיק (ה' כרכים)
ניתן להשיג בטלפונים 0509013000, 0506491414
למעוניינים ניתן לקבל השיחה
במייל toraoren@gmail.com

שיחות מפי הרב אורן נזרית שליט"א

- א. סגלת התפלה ג
- תפלה - זקוקה להכנת הלב ג
- נשק מצין ושמו תפלה ד
- תפלה לזכות בחתן בן תורה ד
- השתדלות מעשית ה
- ב. שפור המעשים ו
- ג. הדור במצות ציצית ו
- ד. זהירות בענית 'אמן' ו
- ה. למוד פרשיות העוסקות בזווג ז
- ו. דקדוק ב'ברכת הלבנה' ח
- ז. קריאת 'קרבות הנשיאים' ח
- ח. למוד הלכות והודאה לה' ח
- ט. פונת חדש אלול ח
- י. מזמור 'אשא עיני' בסיום תפלת י"ח ט
- יא. מזמורים המסגלים י
- יב - יג. אמירת 'שיר השירים' ו'פרקי שירה' י
- יד. הדלקת נר לרבי מאיר בעל הנס י
- טו. קיום מצות 'שלוח הקן' יא
- טז. ללמד משניות בכל יום יא
- יז. הדור בכבוד אב ואם יא
- יח. מזמור 'ממעמקים' ז' פעמים יא
- יט. מ' יום רצופים בכתל יב
- כ. תפלה בציון רבי יהונתן בן עוזיאל יב
- כא. תפלה בקבר הצדיק מיבנאל יב
- כב. תפלה בזמנים מיוחדים יב
- כג. קניית טלית עבור החתן יב
- כד. עליה לתורה בפרשיות מסוימות יב
- כה. בד ההינזמא יב
- כו. הקפדה בזמון יב
- כז. מזמור 'אגלת השחר' בתענית אסתר יב
- מעשה נפלא - שהוא עצמו 'סגלה לזווג' יג
- הבריח התיכון טז
- לצאת מבחינת בהמה! יז
- ספירת העמר - 'מאזן הרוח' של היום יח
- מעלת 'מי ספירת העמר' ט
- להתחזק באהבה וכבוד לזולת כ
- ספור שהתפרסם לאחרונה כא

ניתן להקדיש פרשיות לברכה והצלחה ולעילוי נשמת וכיו"ב
לפרטים ניתן ליצור קשר בטל: 0506491414, 0509013000

שעור לימי ספירת העומר

עצות וסגולות למציאת השדוף והזוג
בתוספת דברים במעלת ימי ספירת העומר

לבעל לקיים מצותו (ר"ן קדושין מא, א), שכן לולי היא - לא שיך לקיים את המצוה, ממילא גם היא שיכת במצוה הגדולה הזו.

וְכַתֵּב בְּסֵפֶר חֲסִידִים (אות רמג): "יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד עַל זֹאת, שְׂיִדְבֵק בְּאִשָּׁה טוֹבָה שְׂאֲחִיָּה וְאֲחִיוֹתֶיהָ טוֹבִים, וְאָבִיָּה וְאִמָּה טוֹבִים, וְשֵׁלָא יְהֵא דְבַר בְּמִי שְׂיִדְבֵק בָּהֶם שְׂיַעֲכֵב אֶת זֵרְעוֹ מְלֵהוּת תַּלְמִיד חֲכָם". עוד שם (סימן קלה): "על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא, ודרשו חכמים לעת מצא - זו אשה, שיזמין לו הקב"ה אשה טובה, כי מה אשה משכלת (משלי יט, יח), ונהג שבועולם האיש כרוף אחר האשה, שנאמר באחאב (מ"א כא, כה) 'אשר הסתה אתו איזבל אשתו'. ומעשה בחסיד אחד שנשא אשה חסידה גמורה, לימים נתן לה גט - הלך ונשא אשה רעה בת בליעל, וזאת הלכה ונשאת לרשע גמור. החסיד - עזב מדתו ונהפך בעצת אשתו הרעה, והרשע - שב מרשעתו ונעשה חסיד גמור על ידי אשתו".

תפלה - זקוקה להכנת הלב

תפלה - אינה ענין של מה-בכך, צריך לעמל רבות בהכנה ראויה, על מנת לזכות בטהרת הלב הדרושה לתפלה.

הגאון המפלא בפרישותו וקדשותו, רבי דב הכהן קוק שליט"א מטבריה (בספרו 'ויפגע במקום' עמ' לג), מביא בענין זה מאמר חז"ל (יבמות קה, ב): "המתפלל צריך שיתן עיניו למטה ולבו מעלה",

בסיעתא דשמיא, מצויים בשבוע בו פסקו תלמידי רבי עקיבא למות, ועקב כך - אנו פוסקים מלנהג את מנהגי האבלות שנהגנו ממוצאי חג הפסח, ושוב מיום ל"ד לעומר, החל בשבוע זה, ישמע בערי ישראל קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה, קול מצהלות חתנים מחפתם, ובתקוה אמתית לשמחה השלמה בשוב ה' שבות ציון ובבנין ירושלים, אמן כן יהי רצון.

ראינו לנכון לקבץ בשעור זה עצות וסגולות מעשיות, הפזורות בכתבי רבותינו נוהם עדן, למציאת זוג הגון בקלות ובלב שמח, ויהי רצון שיהיו דברי תורה הללו לישועת כל מעבדי השדוף מכלל ישראל, יעזרם ה' ויזכו לבנות בית נאמן בישראל במהרה.

א. סגולת התפלה

ראשית כל, הסגולה הגדולה ביותר היא התפלה, כמאמר הגמרא (ברכות ה, א) על פסוק: "על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא" ודרשו: לעת מצא - זו אשה, הינו שיש להתפלל על כך מעמק הלב, לשפך לב כמים נכח פני ה': אָנָּה ה'! הַזְמַן לִי בַת זוּגִי / בֵּן זוּגִי, הָרְאוּיָה לִי כְּפִי שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתִי.

הגמרא נקטה שהאיש מתפלל על מציאת האשה, אולם הוא הדין על האשה להתפלל על מציאת האיש. ואמנם אין אשה מחיבת במצות 'פריה ורביה' אלא האיש בלבד, מכל מקום יש לה מצוה מצד היותה מסייעת

לבו מעלה' מאי משמע?

ומבאר: חז"ל הקדושים הגדירו את עבודת התפלה 'עבודה שבלב', עבודה שכל כלה מתרחשת בתוככי הלב. נדמין לרגע שבעת התפלה - מיקרוסקופ שמימי מכון אל לבנו, מכונה משכללת שאין נסתר מפניה, דרכה יש את היכלת לראות כל דבר, לסקר כל בידל מחשבה. רבב קטן וזעיר - נדמה דרך עדשת המיקרוסקופ כבעל ממדי ענק, מצלם ברזולוציה חדה ומפרטת, איזו בושה תאחז בנו אם באותם רגעים, הלב לא יהיה מצחצח כראוי...

בשעת התפלה - עיני ה' מכונות אל הלב, הוא סוקר אותו מן המסד ועד הטפחות, ממילא כמה מחיב הדבר תוספת הכנה רבה במראה הלב ושפור ההרגשים והמחשבות הנדרש באותה שעה, אשר על כן בשעת התפלה - צריך האדם שיתן לבו למעלה ויגביהנו ממצבו הרגיל, שיהיה הולם את המעמד, בו כל נבכי לבו מצגים בהגדלה והבלטה יתרה.

נשק מצין ושמו תפלה...

הזכרנו בספרנו 'אשיחה בחקיר' (בראשית עמ' קמז) את אשר מרגלא בפומיה דהגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל, כי התפלה הרי היא נשק מצין שהקדוש ברוך הוא העניק בטבע הבריאה ביד כל אדם, בלי כל קשר למדת זכיותו, ובלבד שישים מבטחו בהקדוש ברוך הוא ויצעק אליו בכל לבו.

וכך מספר אודותיו:

אברך אשר שנים רבות לא זכה להפקד בפרי בטן, ואשר השתדליות טבעיות וסגלות רבות עשה, אך ללא הועיל, נגש יום אחד לרבי שמשון פינקוס ותנה לפניו את צרתו, שפך בדמעות שלישי את צקון לבו. רבי שמשון לא הרבה בדברים. הוא הזמינו

לבוא אליו בשעת לילה מאחרת. הכניסו למכונת, ונסע עמו בדרך עפר שבין אפקים לחצרים. אי שם באמצע הדרך במקום שומם וחשוף הוריד את האברך ואמר לו: "אני משאיר אותך כאן. בודד בחשכה. אל תדבר עם הרבוננו של עולם' גם אל תתפלל. אלא תצעק! תזעק מקירות לבך אל בעל הרחמים עד שישמע קולך אולי יחוס וירחם... בעוד כשעה אשוב לאסוף אותך..."

ואכן, התפלה נענתה - מספר כיום האברך בחיור - יש לי ילדים טובים ומצלחים ברוך ה'.

ואמר כבוד קדשת האדמו"ר רבי רפאל אביחצירא שליט"א, בשיחה בפני אברכים: "צריך לדעת, כשאדם מתפלל לפני הקב"ה על איזה דבר שצריך, ומתנגע ומתאמץ על אותו ענין, ולא תמיד רואה שנענה באותו ענין - ח"ו מלחשב שלא נשמעה תפלתו והקב"ה הסתיר פניו ממנו, אלא צריך לדעת שהתפלה נמצאת ונשמרת לפני הקב"ה כאבן יקרה".

תפלה לזכות בחתן בן תורה

ראוי מאד שאשה תבקש ותתפלל, שיזמין לה ה' חתן בן תורה. ואפלו אינה בדרגה רוחנית גבוהה עד כדי נשואין לבעל אברך תלמיד חכם, ומחפשת בחור שעמל לפרנסתו - תבקש ותתאמץ שיהיה בעלה לכל הפחות קובע עתים לתורה.

האדם מעצם טבעו - כולל בתוכו ג' חיות, 'עיר פרא אדם יולד', הנפש הבהמית שולטת בו שלטון ללא מיצרים, ועל ידי התורה - הוא מתעדר, הופך מבהמה לאדם. לא לחנם ימי ספירת העמר שאנו מצויים בהם, נפתחים בהבאת קרבן העמר, העשוי משעורים - מאכל בהמה, ומסתימים ב'שתי הלחם' הבאים מן החטים - מאכל אדם, שכן על ידי התורה אנו נהפכים מבחינה של בהמה לבחינה של

שהוא מרחק מאת הקב"ה, עדין לא דרר על מפתן היהדות...

השתדלות מעשית

התפלה - היא סגלה רוחנית, אין דבר זר בעולם שלא על ידי תפלה, אבל צריך גם כן **השתדלות מעשית**. וידועה הוראתם של צדיקים, אני שמעתייה מפי הרה"ג יצחק בצרי שליט"א, שמסר משם אביו המקביל רבי דוד בצרי שליט"א: איש או אשה שעדין לא מצאו את זיוגם, צריכים להתעסק בצורה רצינית בנושא זה של מציאת זוג כשעתים בכל יום. לא להסתפק באיזו הערת אגב לחבר: אם תשמע עבורי על משהו מתאים, אשמח שתציע... אלא ממש יקח את הענין ברצינות ויפעל עבורו, וכפי שמגדיר זאת הפלא יועץ' (ערך זיוג): "גלף מעיר לעיר וממדינה למדינה, ויסיר מסוה הבושה לבקש אשה, כי היא אבן הראשה לסדר קדשה". יזכר נא דברי הזוהר הקדוש (זו"ח חקת דף פג, ב) אשר מנה י"ב טובות הבאות לאדם בנשואין: "כל השרוי בלא אשה שרוי בלא טובה, בלא שמחה, בלא ברכה, בלא שלום, בלא עזרה, בלא כפרה, בלא תורה, בלא חכמה, בלא חיים, בלא רצון, בלא עשר, ובלא כבוד". איש או אשה כל עוד לא מצאו את זיוגם - הרי הם בגדר 'פלג גופא', אין בהם שלמות אדם, חסר חלק נכבד מעצמותם.

ולכן צריך להשתדל בענין, להרשם אצל שדכנים, לפנות למוסדות למוד וכדו', ולא להסס מלנסות כל אפיק הראוי (על טהרת הקדש) דרכו נתן למצא שדוך וזווג הגון.

ועתה נפנה לחלק ה'סגלות' כפי שקבצו בענין זה בספרים העוסקים בעניני סגלות, חלק מן הסגלות, נשתדל גם כן לבאר את

אדם. ממילא מובן כמה חשיבות יש ליהודי שמסים את פעל יומו בשמיעת שעור תורה, למוד הלכה, גמרא, מוסר. הרי זה ממש מחיה אותו, הופכו לבריה חדשה.

כמוכן שמכרח אדם בכל יום להקדיש זמן ראוי לשוחח עם אשתו. בעיני הגבר (על פי רב) הדבור משמש כלי להעברת מסרים, כשיש מסר להעביר - מדברים, כשאין מסר - בשביל מה לדבר? אולם אצל האשה, הדבור נועד ליצר קשר וקרבה. איש החוזר מהעבודה, צריך לספר לאשתו כיצד עבר עליו היום, לחלק עמה את חיותיו, ככל זמן שידרש לכך, אולם לאחר שמלא את חובתו בענין, והזין את נפש אשתו, יפנה להזין את נפשו שלו בלמוד תורה.

אם אדם לא ילמד תורה, כיצד ירכש כלים להתמודד עם נסיונות החיים? כיצד ידע להגיב במצבי לחץ, להדוף את פתויי היצר הרע האורבים לו בכל פנה? רק התורה הקדושה נותנת את הכח להתמודד עם האנדלמוסיה המוסרית השוררת ברחוב.

ולכן על האשה לעודד את בעלה, לשלח אותו לשעור תורה, וגם אם קשה לה להפרד ממנו, בפרט במצבים שהיא נשארת לבד בבית וכדומה, תדע שבסופו של דבר יצא הפסדה בשכרה, וכאשר בעלה ישוב מן הלמוד, תמצא מולה אדם גנוח יותר, מלא יותר, תבחין במהפך הרוחני שחוללה התורה בלבו.

ואל תאמר האשה: מי אני שאתפלל לחתן בן תורה, הלא אני מלאה עוונות, בודאי איני ראויה לכך ולא תשמע תפילתי. שכן גם אדם טובל בעוונות מכף רגל ועד ראש - תפלתו נשמעת, וברגעים אלו שהוא קרוב לקב"ה, ושאי לבקש ככל העולה על רוחו ייענה. ואמר פעם הרבי מסלונים זיע"א: מי שעבר את כל העברות שבועולם, וחושב

תכנן הפנימי ולקרבן אל השכל, כפי שעלה לאל ידינו בסיעתא דשמיא:

ב. שפור המעשים

❖ סגלה לזווג הגון, ישפר מעשיו ויחזיר בתשובה, ומכבד שמיצא זווג הראוי לו.

על פי דברי הגמרא (סוטה ב, א): "אין מזווגין לו לאדם אשה אלא לפי מעשיו, שנאמר: 'כי לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים'". נמצא איש או אשה המשפרים מעשיהם ומתחזקים בתורה ויראת שמים, ימצאו את הזווג הראוי להם כפי מעשיהם הטובים.

ג. הדור במצות ציצית

❖ סגלה לזווג הגון, ידקדק ויהדר בקיום מצות ציצית, ולאשה - תהיה מסייעת במצוה זו, כגון בכבוש הציציות והפרדת החוטים.

איתא במדרש תנחומא (כי תצא א): "כתוב גדלים תעשה לך, ומה כתיב אחריו? 'כי יקח איש אשה, אם זכית במצות ציצית - תזכה לאשה ולבנים, הרי למדנו שמצוה גוררת מצוה'".

ד. זהירות בעניית 'אמן'

❖ סגלה לזווג הגון, יזהר לענות את כל האמנים הן של הקדיש והן של הברכות פראוי, ובכונה גדולה.

מספר בזהר הקדוש (תרומה דף קסו-קסט): כאשר עלה בנו של רב ספרא לארץ ישראל, לא הודיע לאיש ממעלת יחוסו וגדלתו בתורה. והנה באחד הימים, עמד על גג בית הכנסת, ושמע את הצבור בשעת אמירת קדיש. לא הסס הנער, תוף סכון עצמו קפץ מן הגג לענות 'אמן' אחר הקדיש. ראה זאת יהודי נכבד מבני המקום, אמר: אם כך הוא תרד לשמע 'קדיש' עם הצבור, ודאי אדם גדול

הוא בתורה וביראה. תכף כשיצאו מבית הכנסת, השיא לו את בתו לאשה.

אולם רק עברו מספר ימים, ונכחו הכלה ואביה לדעת שאפלו קריאת שמע וברכת המזון אינו יודע. האב ובתו הפלה הצטערו צער רב, כאשר ספרו את אשר ארע עמהם לפני רבי יוסי, הביט התנא הקדוש בפני החתן ואמר: רואה אני שיצא ממנו אור תורה גדול...

צחק הנער, והחל לדרש לפניהם בסתרי תורה כל אותו היום, לאחר שסיים גלה להם שהוא בנו של רב ספרא שעלה מבבל, וקבל על עצמו שלא לומר דברי תורה בפני שום אדם עד שיעברו שני חדשים מהגעתו, ולכן לא דבר בדברי תורה עד עתה, וביום זה נשלם הזמן.

כשראו גדלותו בתורה - שמחו רבי יוסי, החותן ובתו, ובכו מגדל השמחה.

וב'שער הפונות' (דף מב, ב) באר על פי סוד, שעניית 'אמן' שיכת לבחינת 'חבוק ונשוק' בזווג העליון דדוכרא ונוקבא, ולכן רק לאחר שמסר בנו של רב ספרא את נפשו על עניית אמן דקדיש - זכה לזווג עם רעייתו, הבא לאחר חבוק ונשוק כנודע. מבאר שעונה אמן בכונה זוכה לזווג.

ענין הכונה ב'אמן' - הוא חשוב ומהותי עד למאד, וכתב המהר"ל (נתיב העבודה פרק יא) שעניית אמן - אי אפשר רק על ידי אמונה בלב, כי אמן בלי כונה אין זה אמן כלל.

ונצינו בקצרה את פונת ה'אמן', כפי שכתב בספר 'נוטרי אמן' (פ"א):

פונת ופרוש מלת 'אמן' כוללת שני ענינים, א' אמת - אני מאמין, ב' הלואי, כן יהי רצון.

סוגי הברכות ועניית האמן עליהם מתחלקים לג' חלקים.

והוא הדין לענין הזווג, על ידי עסוק בפרשיות המדברות במציאת זווג, יכול להמשיך על עצמו שפע וישועה בתחום זה.

וכבר הזכרנו בס"ד בשיחותינו, את לשון הספרים הקדושים: 'הקריאה המעוררת הארת הזמן', בזמני קריאת פרשיות יציאת מצרים - נשפעת הארה של גאלה, בזמן קריאת פרשת מעמד הר סיני - נשפעת הארת התורה, ושמעתי מפי הראשון לציון הגאון רבי מרדכי אליהו זצ"ל, שאף לשלילה כן, ותמיד בתקופת הזמן של פרשת קרח, קימת 'הארה' (בלשון סגי נהור) של מחלקת ופלוג. ואף בהתאם לכך - קריאת פרשיות המדברות מענין זווגי האבות הקדושים, מעוררות הארה של ישועה בזווג לכל הזקוק מישראל.

ובהקשר לכך, הבאנו בשיחתנו לשביעי של פסח, מעשה שארע עם הקדוש 'בבא מאיר' זיע"א, כיצד על ידי קריאת פסוקי 'שירת היים', עורר בחינה של פדות והצלה, משטף מים זדונים שאימו להטביעו. מעשה אותו ספר לי רבי משה מלכה שיחי', שזכה להסיע ברכבו פעמים רבות את הצדיק:

חָרַף אֶחָד, הַסַּעֲתִי אֶת הַצַּדִּיק בְּקִרְבַּת אֶחָד מֵהַנְּחָלִים בְּמְרוֹקוֹ, לְרִשׁוֹתֵי עֶמֶד רֶכֶב מִסּוּג 'טַנְדֵּר', - בְּסַגְנוֹן ה'טַנְדֵּרִים' הַצְּבָאִיִּים שֶׁהָיוּ אִז, הֵינּוּ צְרִיכִים בְּדַרְכָּנוּ לְחַצוֹת אֶת הַנְּחָל. בְּדֶרֶךְ כָּלֵל לֹא הֵיְתָה בְּעִיָּה בְּזֶה, אוֹלָם בְּאוֹתוֹ זְמַן - הָיָה הַנְּחָל בְּמַצָּב שֶׁל גְּאוּת. הַחֲלָנוּ לְנִסְעַ, וְהֵנָּה הַמִּים הַגּוֹאִים מִתְגַּבְּרִים סְבִיבֵנוּ, וְכִבֵּר הִגִּיעוּ לְגַבָּה שֶׁמִּשְׁתַּ הַרְכָּב...
פְּנִיתִי לְצַדִּיק בְּחֻשׁ, וְאִמְרַתִּי לוֹ: אוֹלֵי כִּדְאֵי שְׁנָשׁוּב אַחוֹרָנִית וְנַעֲקֶף אֶת הַמְּקוֹם, שֶׁלֹּא נִסְכּוּ אֶת עַצְמָנוּ. אוֹלָם פְּנֵי הַצַּדִּיק הִפִּיקוּ רִגְעַ, אָמַר לִי: כִּאֲשֶׁר אֲנִי אוֹרֶה לָךְ - תִּלְחֹץ עַל דֹּשֶׁת הַגִּזּוּ וְאֵל תַּחֲשֵׁשׁ, לְחֹץ עָלֶיךָ וְסַע יִשָּׁר...
עַצְמָתִי אֶת עֵינַי וְנִסְעָתִי יִשָּׁר בְּכָל הַכַּחַ, תוֹךְ כְּדֵי כֶּף אֲנִי שׁוֹמֵעַ אֶת ה'בְּבֹא מֵאִיר' ע"ה

א. 'ברכות שהם שבח והודאה', הפונה בהן: אמת היא הברכה ואני מאמין בה. כגון: ברכות השחר, ברוך שאמר וישתבח, ג' ברכות ראשונות של שמונה עשרה, מודים וברכת הנהנין.

ב. 'בקשות' - הפונה בהן: הלואי ויהי רצון שיקים דבר זה. כגון: אמן שבקדיש, ברכת רחם נא שבברכת המזון, זכרנו שבביעלה יבוא, וברכת כהנים.

ג. 'ברכות שהם שבח וגם בקשה', בהם צריך שיכון ב' הפונות יחד, גם אמת וגם הלואי, כגון ברכות אמצעיות שבשמונה עשרה, רצה ושים שלום.

ה. למוד פרשיות העוסקות בזווג

❖ סגלה לזווג הנוג, יקרא וילמד את הפסוקים מהתנ"ך המדברים בענין מציאת הזווג.

יסוד הדברים בדברי אור שבעת הימים, ה'בעל שם טוב' הקדוש (בעש"ט עה"ת צו א-ב): "איתא (מנחות קי, א) כל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה, כשאדם מחדש איזה דבר חכמה בתורה, הוא נותן מחין באותן הדבורים, מפני שהיו המחין בתחלה בהעלם מלבשים באותן הדבורים, ועכשו הוא מפשיט אותם מהלבוש, ומתגלים ומתגדלים, וזהו קשוי פלה, וכן כשהוא מדבר דברי תורה בדחילו ורחימו, הוא נותן מחין באלו הדבורים, ולכן כל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה מפני שכאשר הוא מדבק באותן הדבורים בקריאה ובאהבה, אז הוא נותן חיות חדש באלו הדבורים".

עוד שם: "לפעמים יכול להמשיך טובות על ידי הדבורים שהוא מדבר, למשל אם הוא בשביה ידבר מאותו ענין 'ארבעה צריכין להודות', וכן כשחולה באיזה איבר, ידבר באותו ענין בספירות העליונים השייכים לאותו איבר".

ה. למוֹד הַלְכוֹת וְהוֹדָאָה לַה'

❖ סְגָלָה לְמִצִּיאת זְווג הַגּוֹן, יִשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד הַלְכוֹת, וְכֵן יוֹדֶה וְיִהְיֶה לַה' יְתִבְרַךְ. (לְקוּטֵי עֲצוֹת עֶרֶךְ חֲתוּן).

כְּאִשֶּׁר אִישׁ אוֹ אִשָּׁה מִתְפַּלְלִים עַל זְווג הַגּוֹן, יִשְׁלְבוּ בְּתַפְלֵתָם הוֹדָאָה עַל הָעֶבֶר וְצַעֲקָה עַל הָעֵתִיד, יִפְנוּ לְאַבִּינוּ שְׁבַשְׁמִים בְּמַלִּים פְּשׁוּטוֹת: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ שְׁבַחֲסִדְךָ הַגָּדוֹל עֲכַבְתָּנִי מִלְּהַתְחַתֵּן עַד עֵתָה, שֶׁכֵּן בּוֹדְאֵי אֶתָּה הוּא הַצּוֹפֶה וּמַבִּיט עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת יוֹדַע שְׁכָךְ הוּא לְטוֹבְתִי, חֲפֵץ אֶתָּה שְׂאֲתַקֵּן אֶת מַעֲשֵׂי, וְעֵתָה אֲנִי מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ שֶׁתּוֹצֵא אוֹתִי לְחֲתוּן יִרְאֵ שְׁמַיִם וְיַעֲלֶה מִדּוֹת טוֹבוֹת, מְצַלַּח, יִשֶּׁר וְכִיּוֹצֵא בָּזָה. וְכֵן יִתְפַּלֵּל גַּם הַחֲתוּן עַל מִצִּיאת הַכֶּלֶה, וּמִבְטָחִים הֵם שֶׁהַבּוֹרָא לֹא יַעֲלֶם אֶזְנוֹ לְשׁוֹעֲתָם, וְיִרְאוּ יְשׁוּעוֹת.

ט. פְּנוֹת חֹדֶשׁ אֵלוּל

❖ סְגָלָה לְזְווג הַגּוֹן, יִלְמַד בְּחֹדֶשׁ אֵלוּל אֶת הַפְּנוֹת הַשְּׂיִכּוֹת לְחֹדֶשׁ אֵלוּל מִסְפָּר 'לְקוּטֵי מוֹהַר' חֶלֶק א' סִימָן ו'.

עֲנִינָן זֶה - שְׁפָנוֹת חֹדֶשׁ אֵלוּל סְגָלָה לְזְווג - מְבַאֵר בְּסִפְרֵי לְקוּטֵי מוֹהַר"ן (תַּנְיָא ס' פז), וְהוֹאִיל וּדְבָרָיו עֲמֻקִּים, נִבְיָאם כְּלִשׁוֹנָם:

"דַּע שְׁפָנוֹת אֵלוּל הֵם תְּקוּן לִפְגַּם הַבְּרִית, כִּי סוּד פְּנוֹת אֵלוּל הוּא 'הַנּוֹתֵן בֵּינֵי דָרָךְ' (יִשְׁעִיָּה מֵג) וְכַמְבַּאֵר בְּכּוֹנֵת הָאֶרֶץ ז"ל, לְהֵאִיר בְּחִינַת דָּרָךְ בֵּינֵם, וְדָרָךְ זֶה נִפְתַּח בְּחֹדֶשׁ אֵלוּל, וְעַקֵּר פְּגַם הַבְּרִית הוּא בְּבַחֲיַנַת דָּרָךְ הַזֶּה, כִּי הִיָּה צָרִיךְ לְהֵאִיר בְּחִינַת הַרְכָּ"ד אוֹרוֹת בְּבַחֲיַנַת יָם, בְּחִינַת אֲמוּנָה, וְהוּא נִטָּה מִזֶּה וּפְגַם בְּבַחֲיַנַת דָּרָךְ, בְּבַחֲיַנַת 'כִּי הַשְּׁחִית כָּל בֶּשֶׂר אֶת דָּרְכוֹ' (בְּרַאשִׁית ו') כִּי אִשָּׁה נִקְרָאת דָּרָךְ, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַז"ל (קְדוּשִׁין ב, ב), וְיֵשׁ דָּרָךְ אַחֵר בְּחִינַת 'דָּרָךְ אִשָּׁה מְנַאֲפֵת' (מִשְׁלֵי ל).

אוֹמֵר אֶת פְּסוּקֵי שִׁירַת הַיָּם, אֲנִי לֹא יוֹדַע אִיךָ עֲבַרְנוּ, אֲבָל תוֹךְ שְׁתֵּי דְקוֹת - הֵיִינוּ כְּבָר בְּצַד הַשְּׂנִי.

ו. דְּקוּיָק בְּבְרִכַת הַלְבָנָה'

❖ סְגָלָה לְזְווג הַגּוֹן, יְדַקְדֵק בְּמִצְוֹת 'קְדוּשַׁת הַלְבָנָה' לְאִמְרָה בְּכּוֹנֵה וּבְצַבּוֹר, וְיִתְפַּלֵּל לְאַחֵר קְדוּשַׁת הַלְבָנָה לְזְווג הַגּוֹן, וְכֵן יִכּוֹל הָאֵב לְהִתְפַּלֵּל עַל בְּתוּ, וְסִימָן לְדָבָר: לְבָנָה - רֵאשִׁי תְבוֹת: בְּתוּלָה נִשְׂאֵת לְיוֹם הַרְבִּיעִי. (סִפְרֵי הַמִּדּוֹת לְמוֹהַר"ן מְבַרְסֵלָב עֶרֶךְ חֲתוּן, הוֹבָא גַם בֶּן בְּרוּךְ חַיִּים לְמַהר"ח פְּלֶאנִי או"ח ס' תכו).

ז. קְרִיאַת 'קְרִבּוֹת הַנְּשִׂאִים'

❖ סְגָלָה לְזְווג הַגּוֹן, יִקְרָא אֶת פְּרִשְׁתֵי קְרִבּוֹת הַנְּשִׂאִים (בְּמִדְבָר ו, כב - ז, פט). (בְּנ"ל).

הַטַּעַם: יְדוּעַ כִּי אִמְרֵי 'שִׁירַת הַיָּם' בְּכּוֹנֵה, הִיא סְגָלָה לְזְווג, וְכֵן כְּתֹב בְּסִפְרֵי הַמִּדּוֹת (שם), וּמְקוּרוֹ מִדְּבָרֵי הַמְדָּרֶשׁ (בְּר"ר פ"ח): "רַבִּי יְהוּדָה בַּר סִימּוֹן פָּתַח וְכו' אָמַר לֵה הַקַּב"ה יוֹשֵׁב וּמְזוּזָג זְווגִים בְּתוֹ שֶׁל פְּלוּנִי לְפְלוּנִי וְכו' אִם קִלָּה הִיא בְּעֵינֶיךָ, קִשָּׁה הִיא לְפָנֶי הַקַּב"ה כְּקְרִיעַת יָם סוּף, הַקַּב"ה מֵה עוֹשֶׂה לְהֵן? מְזוּזָג בְּעַל כְּרֹחַן שֶׁלֹּא בְטוֹבְתוֹ, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב (תְּהִלִּים סח) אֱלֹהִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בֵּיתָה מוֹצִיא אֲסִירִים בְּכּוֹשְׁרוֹת, מֵהוּ בְּכּוֹשְׁרוֹת? בְּכִי וְשִׁירוֹת, מֵאֵן דְּבַעֵי אוֹמֵר שִׁירָה, וּמֵאֵן דְּלֹא בַעֵי בְכִי", מְבַאֵר שֶׁעַל יְדֵי 'שִׁירָה' יוֹצֵא אָדָם מִמַּאֲסֵר בְּדִידוּתוֹ וְזוֹכֶה לְזְווג.

וְאִתָּא בְּמִדְרָשׁ (וִיקָר"ר פ"ח): "חֲבִיב קְרִבּוֹנָם שֶׁל נְשִׂאִים לְפָנֶי הַקַּב"ה כְּשִׁירָה שְׂאֲמָרוּ יִשְׂרָאֵל בֵּינֵם (שְׁמוֹת טו) זֶה אֵלֵי וְאִנְהוּ, וְכֵאֵן כְּתִיב (בְּמִדְבָר ז) זֶה קְרִבּוֹ נַחֲשׁוֹן בֶּן עַמִּינַדָּב", מִמִּילָא כְּפִי שְׁמוּעֵלַת 'שִׁירַת הַיָּם' לְזְווג, כִּף מוֹעֵלַת 'פְּרִשְׁתֵי הַנְּשִׂאִים'.

פריה בִּירְכָתִי בֵיתְךָ בְּיָדְךָ כְּשֶׁתְּלִי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ, כִּי אֵתָה הוּא הַמוֹשִׁיב יְחִידִים בֵּיתָה מוֹצִיא אֲסִירִים בְּכוֹשְׁרוֹת, יְהִי לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ ה' צוּרִי וְגֹאֲלִי.

טעם הסגלה יבאר בפשיטות, על פי דברי המדרש (ב"ר פס"ח), שכאשר הלך יעקב אבינו לתרו לקחת לו אשה עמה יכונן את בית ישראל, אמר מזמור זה בתפלה למציאת זווגו, וכך איתא שם: "רבי שמואל בר נחמן פתח (תהלים קכא) 'שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי' אליעזר בשעה שהלך להביא את רבקה, מה כתיב ביה? ויקח העבד עשרה גמלים וגו', ואני לא נזם אחד ולא צמיד אחד... חזר ואמר מה אנא מובד סברי מן בריי! חס ושלום לית אנא מובד סברי מן בריי! (חזר ואמר: וכי אתאש ואאבד את תקותי מבוראי? חס ושלום! אין אני מאבד תקותי מבוראי) אלא עזרי מעם ה'". ומעשה אבות סימן לבנים, שפעל אז יעקב אבינו ע"ה ישועה לכלל ישראל, שכאשר יצטרכו לזווג - יאמרו מזמור זה לסגלה לישועה, כמו שנושע הוא בזה (הנהות אגרא דצבי שם).

מעבר למשמעות 'מאין יבא עזרי' - כתפלה וזעקה לעזרת הבורא, עוד נראה לומר בזה נקודה נוספת: 'מאין - יבא עזרי' רק אדם שעושה עצמו כאין וכאפס, מבטל מעצמו כל בדל של גאווה - יזכה למצא 'עזר כנגדו'.

ובהקשר לזה שמעתי מהגאון הרב שלמה אבינר שליט"א תובנה אמיתית ונוקבת: כל איש יכול להסתדר עם כל אשה, ולהפך, כל אשה יכולה להסתדר עם כל איש, אם הבסיס הוא איתן לשם שמים, לבנות בית נאמן בישראל על אדני התורה והיראה, אזי כל המכשולים של ה'אגו' - בטלים ומבטלים, ואין שום בעיה למצא בן או בת זוג יראת השמים ובעלת מדות טובות. הבעיה נוצרת כאשר האדם טבול בקלפת הגאווה, מחפש לפי, כסף, משפחה חשובה, השכלה וכדו', זה

והכלל, שעקר הפגם בבחינת דרך, שלא האיר הדרך בים, ולפעמים מחמת זה הפגם יוכל לאבד את זווגו, כי מאחר שנטה מזווגו קשה לו למצא את זווגו. ואכלו אם ימצא את זווגו - תהיה לו מנגדת ולא תהיה נוטה אחר רצונו, מחמת שנטה ממנה ולא האיר בה, מזה נתהוה שיש לה רצון אחר כנגדו, ואז לא זכה - כנגדו (במות סג). וחדש אלול, שאז יכולין לתקן זה ולהאיר הדרך בים כנ"ל, ועל כן פונות אלול הם תקון לזה, וכשמתקן זה - אזי מוצא זווגו, והיא אינה כנגדו רק כרצונו".

י. מזמור 'אשא עיני' בסיום תפלת י"ה

❖ סגלה לזווג הגון, יאמר מזמור קכ"א שבתהלים 'שיר למעלות אשא עיני אל ההרים' לפני סיום כל תפלת עמידה שמתפלל, הינו אחרי 'היו לרצון הראשון, קדם 'אלקי נצור' (אגרא דפרקא [אות סג] משם הרמ"ע מפאנו [מאמר חקור דין חלק ד' פרק יז]).

וראוי להוסיף תפלה לאחר מכן:

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי, שתמציא לי ברחמיך הרבים ובחסדיך הגדולים את זווגי הראוי לי בזמנו לכל צרכי ותקנותי, זווג הגון הראוי להוליד, מזרע תלמידי חכמים ומזרע צדיקים ואנשי אמת ויראת חטא, כמו שזמנת לאדם הראשון את זווגו, וכן ליצחק אבינו וליעקב אבינו ומשה רבנו - כל אחד ואחד זווגו בעתו ובזמנו. ואותה אשה שתמציא לי לזווגי, תהא אשה טובה ונאה במעשיה, בעלת מעשים טובים, בעלת חן, אשה משפלת ויראת אלקים, רודפת צדקה וגומלת חסד, ולא יהא בה שום שמץ פסול ומום ופגם, ולא תהא כעסנית ורגזנית, רק תהא בעלת ענוה ונמוכת רוח, ויקים בי מקרא שכתוב 'מצא אשה מצא טוב', וגם מקרא שכתוב 'לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים', ומקרא שכתוב 'אשתך כגפן

ויעקב משה ואהרן יוסף הצדיק ודוד המלך עליהם השלום, שתפתח מזלי, ותתנני לחן ולחסד בעיניך ובעיני כל רואי, ואמצא בת זוגי / בן זוגי, ותבטל מעלי כל מיני עין רעה וכל מיני עפובים וכשפים, ואתחתן מהרה בקרוב, ואבנה בית נאמן בישראל, אמן."

יב - יג. אמירת 'שיר השירים' ו'פרקי שירה'

❖ סגלות בדוקות ומנסות, שכל העושה אותן בתקווה זוכה להישע, בפרט בענין מציאת הזוג: אמירת שיר השירים בשמחה, ביום (ולא בלילה), ובשעה קבועה בכל יום. למשך ארבעים יום (באם חסר אחד מכלל התנאים הללו אינו מבטח שהסגלה תפעל). וכן אמירת 'פרקי שירה' בכל יום למשך ארבעים יום. (מקבל מוקני ירושלים).

יד. הדלקת נר לרבי מאיר בעל הנס

❖ סגלה לישועה בזוג, להדליק נר לעלוי נשמת רבי מאיר בעל הנס, משך ארבעים יום, ולבקש בשעת ההדלקה, שפוכותו ישלח ה' ותברך זוגו הגון.

איתא במדרש (דבר"ר פ"ב): "יש תפלה שנענית לארבעים יום, ממני את למד - ממושה, דכתיב 'ואתנפל לפני ה' מ' יום'. ויש תפלה שנענית לכ' יום, ממני את למד - מדינאל, דכתיב (דינאל י) 'לחם חמדות לא אכלתי עד מלאת שלשת שבועים ימים', ואחרי כן אמר ה' שמעה ה' סלחה'. ויש תפלה שנענית לשלשה ימים, ממני את למד - מיונה, דכתיב (יונה ב) 'ויהי יונה במעי הדג שלשה ימים ושלשה לילות, ויתפלל יונה אל ה' אלהיו ממעי הדגה'. ויש תפלה שנענית ליום אחד, ממני את למד - מאליהו וכו' ויש תפלה שנענית לעונה, ממני את למד מדוד דכתיב (תהלים

לא נראה לי וזה לא נראה לי, דורש טובת עצמו, אינו הופך עצמו ל'אין', אינו מתבטל לחלוטין לרצון הבורא, עקב כך באים לו כל העפובים, הוא בהחלטותיו גורם לעצמו את כל הצער וכאב בדרך הארקה עד ההגעה לחפה.

[נציו שמלבד זאת, המציאות מראה שהבררנים הגדולים - אלו שנפגשו עם עשרות בנות זוג, או בני זוג, גם אם התארסו לבסוף, לא היה זה בעקבות שאכן מצאו לבסוף הדרך הארקה את 'נסיכי החלומות' אותם בקשו מתחלה, אלא בשלב מסים לחץ הסביבה בלוי החששות הפנימיים מרוקות נצחית כבר עושים את שלהם... ולרב, לא מצאו בסוף הדרך משהו שלא היו יכולים למצא בתחלתה. ועל דרך שאמרו חז"ל (קדושין מ, א) רגזן לא עלתה בידו אלא רגזנותו, כך נתן לומר בענינו: בררו לא עלתה בידו אלא בררנותו].

יא. מזמורים המסגלים

❖ סגלה לזוג הגון, יאמר מספר תהלים מזמורים ל"ב ל"ח ע' ע"א קב"ז"א (נפלאים מעשיך לרא חמוץ ערף זיוג). ומקבל מוקני ירושלים שיש לומר מזמורים אלו משך ארבעים יום, כדי לזכות על ידיהם לישועה.

ובספר 'נחלי בא גד', מובא משם זקן המקבלים רבי יצחק כדורי זיע"א, גסח 'יהי רצון שיש לאמרו לאחר פרקי התהלים הנ"ל: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, שיהיה חשוב ומקבל ומרצה פרק תהלים שקראתי לפניך, ובזכות אותיותיהם ונקודותיהם וטעמיהם, והשמות היוצאים מהם מראשי תבות וסופי תבות וחלופי תבות, ובזכות אבותינו הקדושים אברהם יצחק

א. בספרי סגלות שונים כתבו לומר מזמור קכ"ד, והסתמכו בזה על ספר 'רפאל המלאך' (ערך זיוג) שציון מזמור זה, אולם בספר רפאל המלאך שם, ציון שמקור דבריו הוא ספר 'נפלאים מעשיך' לרבי אברהם חמוי, וכן הוא ב'סגלות ישראל' (ערך זיוג) בשם נפלאים מעשיך, אולם בספר 'נפלאים מעשיך' עצמו מופיע מזמור ככז ולא מזמור ככד.

טו) ואני תפלתי לך ה' עת רצון'. ויש תפלה שעד שלא יתפלל אותה מפיו הקב"ה יענה שנגמר (ישעיה סה) 'והיה טרם יקראו ואני אענה'.

מבאר מדברי המדרש שיש מצבים בהם התפלה נענית בנקל, תפלה הנענית ליום אחד, לשלושה ימים, אבל לפעמים יש ענינים שקשה מאד לפעל - ורק תפלה הנאמרת משך ארבעים יום - קורעת שערי שמים, ומהפכת גזר דין.

טו. קיום מצות 'שלוח הקן'

❖ סגלה לזווג הגון, לקים מצות 'שלוח הקן'.

מקור הסגלה מקרבת הפסוקים העוסקים בשלוח הקן, לפסוק 'כי יקח איש אשה, וכן משמע במדרש תנחומא (תצא א).

כדי לקים מצות 'שלוח הקן' כתקנה, ראוי לדעת כמה כללים בסיסיים:

א. מלשון התורה 'והאם רבצת' דיקו רבותינו שכל זמן שהאב דוגר על הביצים לא שיכת מצות שלוח הקן (שו"ע רצב, ב), וידוע מחכמי הטבע שהתור דוגר על הביצים במשך שעות היום, והיונה מחליפה אותו בשעות הלילה, על כן מי שנקרא לפניו קן של יונים וחפץ לקים בו מצות שלוח הקן - **מתין עד שקיעת החמה שאז הוא משלח את האם ולא את האב** (שלח תשלח עמ' נז).

ב. צפרים או יונים המקננות בחצרו של אדם המשתמרת, וממילא זכתה לו בהן חצרו, לא שיכת לגביהן מצות שלוח הקן, שנגמר 'כי יקרא' - פרט למזמן, ואין מועיל מה שמפקירם אחר כך. אמנם כל זה כאשר האם הגבהה מעל הביצים, אך אם לא הגבהה כלל - הקן מחיב במצות שלוח הקן (שו"ע רצב, ב ובברכ"י שם).

ג. יעצו הפוסקים שבכדי שיוכל אדם לזכות במצות שלוח הקן ביונים המקננות במסתור הכביסה ובמרפסת שבביתו, יכון מתחלה שאינו חפץ לזכות בביצים, ובכך אין הקן שברשותו נחשב למזמן. ויש פוסקים הסוברים שאין זה מועיל אלא צריך להפקיר את שטח הקנן עצמו (אגר"מ יו"ד ח"ד סי' מ"ה, ומנח"ש תנינא סי' ק' אות ו').

ד. בשבת ישנם ספקות הלכתיים לגבי מצות שלוח הקן, על פן המוצא קן בשבת, ימתין מלשלח את האם עד מוצאי שבת, ולא יקים את המצוה בשבת. (שו"ת חת"ס או"ח סי' ק' ועי' שבט הלוי ח"א סי' לב).

טז. ללמוד משניות בכל יום

❖ סגלה לזווג הגון, ללמוד משניות בכל יום.

כן הוא בדבורי מוהרא"ש: **"משנה אותיות משנה**, משנה את טבע האדם לגמרי [ומשנה את מזלו], ובזהר הקדוש (ויקרא דף כט, ב) מגלה שהמלאך מט"ט הוא סוד ששה סדרי משנה, המקשר את העולם העליון עם העולם התחתון. **ובחור הלומד הרבה משניות, זוהי סגלה לזווג**, זה מקשר את העולם הזה לעולם הבא". וכתב ה'באר היטב' (או"ח א' סק"ו) בשם האר"י הקדוש: ושעור משניות קודם לכל דבר, ועל ידי זה זוכה לנשמה, כי משנה אותיות נשמה".

יז. הדור בכבוד אב ואם

❖ סגלה לזווג הגון, יהדר וידקדק במצות כבוד אב ואם (משם החזון איש זצ"ל).

יח. מזמור 'מופעמקים' ז' פעמים

❖ סגלה לזווג הגון, יאמר מזמור ק"ל בתהלים, 'שיר המעלות מופעמקים' שבע פעמים (משם רבי מרדכי שרעבי זצ"ל).

יט. מ' יום רצופים בפתל

❖ סגלה לזווג הגון, ללכת ארבעים יום רצופים לכתל המערכי ולהתפלל למציאת זווג הגון, [ואם אינו יכול לעשות זאת בעצמו, אפשר למנות שליח]. (משם רבי יעקב ישראל פישר זצ"ל).

כ. תפלה בציון רבי יהונתן בן עוזיאל

❖ סגלה לזווג הגון, ותפלו למציאת הזווג בציון התנא יונתן בן עוזיאל שבמקרה, ויש אומרים שיתפלו גם בציון רבי אבדימי דמן חיפה (מפי השמועה).

כא. תפלה בקבר הצדיק מיבנאל

❖ ידוע ומקבל שלקרא כל ספר תהלים על ציון מוהרא"ש ביבנאל, לזכות הצדיק שלמה בן רבקה, יש בזה סגלה גדולה לישועה בזווג. והבטיח הצדיק בפי קדשו, ונחרט על גבי מצבתו, שלא יגוה ולא ישקט מלהליץ טוב בשמים וללמד זכות על כל מי שיעשה בו, עד שישע ויתגשמו משאלות לבו.

כב. תפלה בזמנים מיוחדים

❖ סגלה לזווג הגון, ותפלו למציאת הזווג ביום ט"ו באב וביום הכפורים, מפני שאלו ימים המסוגלים למציאת הזווג, עין תענית דף ל, ב. ויש אומרים שיתפלו גם ביום ט"ו בשבט, שהוא ראש השנה לאילנות, מפני שהאדם נמשל לאילן. (מפי השמועה).

כג. קניית טלית עבור החתן

❖ סגלה לכת שתופה לחתן הגון, טרם מציאת

הזווג, תקנה טלית חדשה עבור החתן. (מפי שמועה).

כד. עליה לתורה בפרשיות מסימות

❖ סגלה לזווג הגון לבחור, ישתדל לעלות לתורה ביום שבת, בעליות שקוראים בהם מענין מציאת הזווג וחתנה, כגון בפרשת פראשית עלית שלישי [יצירת חוה מצלע האדם], בפרשת חיי שרה עליות שני שלישי רביעי וחמישי [מציאת אשה ליצחק אבינו], בפרשת תולדות עלית ששי [צווי רבקה ליעקב אבינו על נשואיו], בפרשת פי תצא עלית ששי [צווי 'פי יקח איש אשה']. וכן בפרשת אמר, בקריאת התורה של ימי שני חמשי ושבת במנחה - עלית שלישי [והוא אשה בבתוליה יקח]. עוד סגלה לזווג ללמד בעיון מסכתות כתבות וקדושין (מפי השמועה).

כה. בד ההינומא

❖ יש שנהגו בעדות צפון אפריקה, שהפלה חותכת בד מן ההינומא שלה, ומחלקת לרוקים ולרוקות, והם פורכין בד זה בכהונת ידיהם. וזוהי סגלה לזווג.

כו. הקפדה בזמון

❖ סגלה לזווג הגון, לברך בזמון ברכת המזון (מפי הגר"ח קניבסקי שליט"א).

כז. מזמור 'אילת השחר' בתענית אסתר

❖ סגלה גדולה, לומר ביום תענית אסתר מזמור ק"ב בתהלים 'למנצח על אילת השחר' בכונה ובהתעוררות, ולבקש משאלות לבו בזכות מרדכי ואסתר (קב הישר סי' צו).

ב. ואמרו טעם הענין בדרך צחות, שכידוע כדי להגיע לציון התנא בעמקה, יש לרדת בגרם מדרגות תלול מאד, שכן הציון שוכן ממש בתחתית העמק. לרמז לחתן דברי חז"ל 'נחות דרגא ונסיב איתתא', כדי להתחתן צריך אתה לשרש מקרבך את מדת הגאווה, ותמצא זווה בקלות. עוד אמרו בדרך הלצה: מספר על התנא הקדוש שכל עוף שהיה פורח מעליו מיד נשרף, וכך יחלץ החתן מכל ה'צפרים' בראש, והתפיסות העקומות, שבגינו עוד לא מצא בת זוג...

ג. ובדידי הוי עובדא, שעשיתי סגלה זו כשבנתי שיחי הגיעו לפרקו, וזכו פלו להנשא במהרה לחתנים בני תורה

עצות למציאת זוג

ממשמע שנאמר 'בת עמינדב', איני יודע שאחות נחשון היא? מה תלמוד לומר אחות נחשון? מכאן, שהנושא אשה צריך שיבדק באחיה. תנא: רב בנים דומין לאחי האם.

מכל מקום חשוב לדעת, שדברי הגמרא הללו באפן עקרוני תואמים לזמננו, שהאשה היתה מתחנכת בתוככי הבית פנימה, אזי היא מהנה תבנית נוף מולדתה. אולם בזמננו - שהאשה מתחנכת רב היום במוסדות למוד על טהרת הקדש, זו המשפחה שלה, ולא בהכרח המשפחה הביולוגית.

מעשה נפלא - שהוא עצמו 'סגלה לזוג'

ונסים במעשה נס ופלא המובא בספר דמשק אליעזר, אותו היה רגיל לספר הצדיק רבי אליעזר מדז'יקוב זיע"א, מפי הצדיק בעל 'אוהב ישראל' מאפטא זיע"א, והיה אומר הצדיק מדז'יקוב שמעשה זה - הוא עצמו סגלה לזוג.

אחד מבאי בית מדרשו של הצדיק בעל 'אוהב ישראל' מאפטא זיע"א, היה יהודי תלמיד חכם מפלג, ועובד ה' גדול, שמו רבי הרשלי מריבישוב.

יושב היה רבי הרשלי בצלו של הצדיק, עושה לילותיו כמים על התורה ועל עבודת ה', פרוש מכל עניני העולם הזה, צורת מטבע - לא הכיר.

בת יחידה היתה לו, היא היתה כל עולמו, והנה הגיעה הבת לפרקה, פרק בתולה נשאת, הדאגה גדלה מיום ליום... לרש אין כל, ומאין ישיג כסף להשיא את בתו?

השיח רבי הרשלי את לבו בפני ידידיו הנגידים, חסידי ה'אוהב ישראל', ויאמרו לו:

❖ בשמתפלל אדם למציאת הזוג, וכבר נתן עיניו במשדכת אחת, לא יבקש דוקא את פלונית, אלא יבקש באפן כללי שהקב"ה ימציא לו את זוגו המתאים לו.

על פי דברי הגמרא (מו"ק יח, ב): פעם אחת שמע רבא איש אחד שבקש בתפלתו: "תזדמן לי אשה פלונית שתנשא לי", אמר לו רבא: אל תבקש רחמים באפן הזה, שכן אם לא הכריזו עליה משמים שהיא מייעדת לך - יש לחשש שתזכה בה מכח תפלתך, ולא יעלה זיוגכם יפה. ומספרת הגמרא שאדם זה נשאה לבסוף, וכל כך היתה מצערת אותו, עד שהיה מתפלל: או תמות היא על פניו, או ימות הוא על פניה. אמר לו רבא: הלא אמרתי לך שלא תתפלל כן (ע"פ רש"י בכת"י).

❖ זוג החפצים להתחתן, לא ימירו לבוא בכרית הנשואין לפני שבדקו אחד את השני, במעשים טובים ובמדות טובות.

וכן איתא בגמרא (יבמות סג, א): "מתון נסיב איתתא", וברש"י: המתן עד שתבדק מעשיה שלא תהא רעה וקנטרנית.

❖ ראוי לאדם שיתחתן עם אשה פחות חשובה ממנו, בכדי שתכבדנו ויעלה זיוגם יפה.

שם: "נחית דרגא נסיב איתתא". וברש"י: לא תקח אשה חשובה ממך שמא לא תתקבל עליה.

❖ ראוי לאדם להשתדל להנשא לאשה שאחיה אנשים טובים וצדיקים, מפני שרב הבנים דומים לאחי האם.

כן איתא בגמרא (ב"ב קי, א) אמר רבא: "הנושא אשה צריך שיבדק באחיה, שנאמר: 'ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון',

חשובים, ה' עליהם יחיו.

לפי כבודו של החתן. אבי החתן - ציד את מחתנו במתנות נכבדות לפלה, בתקנה שהגביר מריבישוב ישלח מתנות כנגדן לחתן ביד נדיבה. ויפרדו איש מעל אחיו מתוך רעות וקרבת חתון.

שב רבי הרשלי לביתו באפטא, וספר בשמחה לאשתו ולבתו שבא בקשר חתון עם בחור תלמיד חכם מפלג ובעל מדות. ויהי כמצחק בעיניהם, ולרב תמהונם לא האמינו בדבריו, עד שהראה להם שטר ארוסין חתום כדת וכדין.

רבי הרשלי חזר ולבש מלבושיו הטלואים, ושב אל למודו ועבודתו הקדושה בבית המדרש. ובטחוננו עז בה' שכבר יסדר את הענינים...

המחתן בברודי המתין בכליון עינים למשלוח המתנות עבור החתן, למכתב אודות קביעת מועד החתנה, והנה אין קול ואין עונה... חשב בלבו: בטח מחתנו הגביר טרוד בעסקיו הגדולים והמסעפים, וזו סבת אחורו. ויכתב לו אגרת: "היות שזה זמן רב מעת שהתקשרנו בקשר החתון, ובני החתן מחכה לקראת המתנות וכו', ולכן נבקש להחיות נפשנו בתשובתו המהירה".

בידעו שמחתנו הנכבד מכנה 'הגביר מריבישוב', הריץ מכתבו לריבישוב, אל הגביר רבי הרשלי.

והנה בעיר ריבישוב התגורר באמת גביר אחד, ושמו רבי הרשלי, כסף וזהב היה לו לרב, אבל לשברון לבו - היה חשוף בנים לא עלינו. כשפתח את תבת הדאר, וקרא את תכן המכתב, חשב בנפשו שבודאי לץ אחד בקש להתלוצץ ממנו, על כן לא שת לבו ולא השיב כלום.

פעבר כמה שבועות, והמחתן מברודי לא קבל מענה למכתבו. התעצב האיש אל לבו וכתב אגרת שניה, ובה דברים חריפים

הקשיב לעצתנו, הנה אנו מתכוננים לנסע בקרוב אל היריד הגדול המתקיים בברודי, ושם מתאספים נגידי רבים וחשובים. לזאת עצתנו אמונה - סע יחד עמנו, ואנו נלבישך מלבושי פאר וכבוד כאחד הגבירים, נשכר לך חדר באכסניא כבודה, ונשתדל למצא זוג הגון עבור בתך. אולם אנו מתנים עמך אף תנאי אחד, שתמעיט בדבור כדרךך, ותעשה כל מה שנצוה עליך. הסכים העני רבי הרשלי לעצתם בלית בררה, ונסע עמם.

ויהי בבואם לברודי, סרו למלון מפאר, ובקשו מבעל המלון שיכין חדר נכבד ומרוח עבור הגביר המפרסם רבי הרשלי מריבישוב שזה עתה הגיע לכאן. ויתפרסם דבר בואו של הגביר מריבישוב בכל פנות העיר ברודי, יודעי דבר אף הוסיפו שמחפש זוג הגון עבור בתו היחידה, והרי הוא מוכן לתן גדוניה הגונה פיאות לעשיר כמותו...

השדכנים שהסתובבו בעיר, קפצו על ההזדמנות הנאה לקצר 'דמי שדכנות' שמנים, ובאו לפני רבי הרשלי בהצעות לבחורים הגונים. והנה הגיעה הצעה שאי אפשר לסרב לה, בחור עלוי מצין מגזע היחס, בן של עתיר נכסים מברודי. רבי הרשלי פגש בבחור, בחן אותו בלמודו, ומצאו מלא וגדוש בש"ס ופוסקים, הבחור נשא חן בעיניו, והוא נתן הסכמתו לשדוך.

וישאלהו אבי הבחור: האם כבודו מוכן לתת סך כך וכך לנדוניה? ענה רבי הרשלי 'מהיכא תיתי?... וחשב בלבו: מהיכן יתן את הפסוף, כי אין בידו לפרטה אפלו שנה פרוטה. אולם המחתן הבין תגובה זו כהסכמה. וכך על כל ששאלוהו השיב במלים ספורות: 'מהיכא תיתי' או 'בלי נדר', ויגמרו השדוך בכי טוב.

הסוחרים בקשו מאבי החתן לערוך על חשבוננו 'סעודת תנאים' בתכלית ההדור, כדרך הנגידיים, וכאשר יבוא רבי הרשלי לביתו, ישלח לו את דמי הסעודה, בצרוף מתנות

שתואיל להראות לי היכן מקום מגוריו של רבי הרשלי מריבישוב. ענה האיש: אין צורך, מיושבי בית מדרשו של כבוד קדשת האדמו"ר מאפטא הוא, שם לבטח תוכל למצוא.

בלא שהיות הלך הגביר לבית מדרשו של הצדיק מאפטא, ובהכנסו לבית המדרש - הכיר תכף את מחתנו רבי הרשלי, אלא שאז - היה לבוש כאחד הגבירים, ועתה ראה אותו עני מרוד ובגדיו קרועים ובלואים. עתה הבין מעבר לכל ספק שנפל קרבן לתרמית, ואץ אל בית ה'אוהב ישראל' - שהיה האב"ד דאפטא - לתבע את מחתנו לדין תורה.

רבי הרשלי גם כן זכה את מחתנו, מיד רץ הבייתה והודיע לבני ביתו כי הנה הגיע מחתנו מברודי, וראוי להכין עבורו סעודת צהרים, אולם בבית לא נמצא מאומה, כי אם תרנגול אחד.

שלחה האמא במהירות את בתה הנערה לבית השוחט והתרנגול בידה, ידיה של הנערה רעדו מהתרגשות, ובדרך נשמת התרנגול מידה וברח.

הנערה החלה לרוץ אחריה, עד שהגיעו מחוץ לעיר. נכנס התרנגול לחרבה אחת, אשר בני אדם נזהרים מלהכנס אליה, אולם הנערה ברב פחזותה להשיג את התרנגול, ביודעה שזהו המאכל היחידי שנתן להכין עבור המחתנים לסעודת הצהרים, לא שמה לבה לסכנה, ורצה אחר התרנגול לתוך החרבה...

התרנגול הדס לעבר אחד החדרים הפנימיים, והיא אחריה. ופתאום... אוצר גדול של דיגרי זכה נגלה לעיניה. היא הסיחה דעתה מהתרנגול, ומלאה כלי דיגרי זכה, ותביאם הבייתה. נתמלא הבית שמחה, בתוך כך - נכנס שליח בית דין, לזמן את רבי הרשלי לדין תורה.

מהראשונים, וכמוכן הריץ גם מכתב זה לריבישוב, אל הגביר רבי הרשלי. גם מכתב זה הגיע לאותו גביר חשוף בנים, ואף אותו השליף לאשפה כלאחר יד.

ויהי פי ארכו הימים, והמחתן מברודי לא קבל תשובה גם על אגרת הזאת השנית, או אז נפל לבו בקרבו מגדל צרתו, הוא התיעץ עם בני ביתו, והחליטו בדעתם שישעו בעצמם לריבישוב ושם יעמדו על שרש הדברים, מה זאת ועל מה זאת, וכן עשו.

בבואם העירה לריבישוב, סרו אל בית הגביר רבי הרשלי, ומה נבהלו בראותם פי אין זה רבי הרשלי שהשתדכו עמו. הם ספרו לו בעגמת נפש שפפי הנראה נפלו בפתח, והשתדכו עם איש שהזדהה בפניהם כהגביר רבי הרשלי מריבישוב, והם אינם יודעים היכן למצא את המחתן. הגביר ספר להם שאכן קבל את שני מכתבים ששלחו, אבל - אמר בהתנצלות - מפני היותו חשוף בנים ל"ע, חשב שאיזה איש מבקש לצערו, ולכן לא שת לבו להשיב על המכתבים. ותצא המשפחה מביתו של רבי הרשלי הגביר בפחי נפש.

ביוצאם, אמרה אשת אבי החתן לבעלה: הנה העיר אפטא, אשר שם קברות אבותי, סמוכה לקאן. הבה נסור לבית העלמין ונתפלל על קבריהם, אולי נושע. ההצעה הוטבה בעיניו, וישימו פעמיהם לעיר אפטא.

כשהגיעו לשערי בית העלמין, קבל את פניהם איש מקבץ נדבות מן העוברים והשבים. פנה אליהם האיש ואמר להם: אבקשכם לתת נדבה הגונה עבור 'הכנסת פלה' בעד בתו של רבי הרשלי ריבישוב, שהנו איש קדוש, עובד ה' ותלמיד חכם מפלג...

ויהי רק הזכיר את שם רבי הרשלי ריבישוב, נמס לבם בקרבם. ויאמר הגביר: מברודי אני, אתן לך נדבה הגונה, אבל אחת שאלתי,

מכיסו סף עשרה זהובים עבור 'דמי הבוררות',
ונפטר ממחמתנו לשלום.

ואכן בזכות האוצר שמצא, עמד רבי הרשלי
בכל התחייבות הוצאות החתנה, לאחר מספר
חדשים - נחוגה החתנה ברב פאר והדר,
מתוך תחושה עמקה של הודאה לה' יתברך
על נפלאותיו לבוטחים בו באמת.

כשסים הצדיק מאפטא את ספורו, פתח את
מגרת שלחנו, הוציא משם שני דיגרי זהב,
ואמר לצדיק מדז'יקוב: שני הדיגרים הללו
נותרו אצלי מפסק הבוררות של רבי הרשלי,
ומפני הנס הגדול שנעשה עמם, רציתי לשמר
את כל הסף לאות ולמזכרת לנצח, אבל
ברבות העתים ארע לפעמים שהצרכתי
להשתמש במעות הללו מחמת גדל המחסור
שהיה בביתי, אבל שני הדיגרים אלה, אני
אוחז ושומר כבבת עיני.

תכף לבש הצדיק העני את מעילו העליון,
וסר לבית הרב דמתא. שם מצא את המחמתו
מברודי ממתין לבואו. נעמדו שניהם לפני
הרב, פתח התובע אבי החתן את פיו, וגולל
את ספור המעשה, כיצד רבי הרשלי התחפש
בבגדי עשירים, ובא לברודי כמתחזה לגביר
עצום, בעודו מתאכסן באכסניא נהדרה. הוא
בתמימותו השתדף עמו, לא לפני שרבי
הרשלי הבטיח נדוניא גדולה ומתנות לחתן,
ועתה בהתודע לו שעני הוא ואינו יכול
למלא הבטחתו, הרי הוא מבקש לנתק את
קשר השדוכיו, לקבל את כל המתנות, וגם
לקנס אותו בקנס הגון עבור הבושה שגרם
לבנו העלוי.

רבי הרשלי התבקש להשיב לטענות, עמד
ואמר: אלו מצא מחתני ח"ו שום פסול או
פגם בבתי, אזי היתה טענתו טענה, עתה
שכל טענתו על אודות הנדוניא, את זה
אמלא עד פרוטה אחרונה...

יהי רצון, שבכח הצדיקים הקדושים שהזכרנו
זה עתה, ובכח ההשתדלות שלנו הלכה
למעשה בסגלות הנפלאות הללו, נזכה בעזרת
ה' לראות בשמחת כל הזקוקים לשדוף,
שימצאו את זיוגם בלב שלם ושמח, ללא
חבוטי נפש מיתרים, רק שלום ושלווה ישררו
באהלם, ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים
בתורה ובמצוות, אוהבי ה' יראי אלקים, אנשי
אמת זרע קדש בה' דבקים, אמן ואמן.

הרב דאפטא התפלא מאד על דברות רבי
הרשלי, כי הכירו כאיש עני ואביון, אבל
בידעו שאיש אמת הוא, הבין כי מסתמא
יש דברים בגו, והוציא פסק דין שרבי הרשלי
מחייב לתן סף הנדוניא, ולקבע זמן החתנה
תוך זמן ג' חדשים. המחמתן בקש ממנו שישלם
'דמי בוררות' לדין גם בעדו, שכן עדין חייב
הוא לו סכום כסף גדול עבור סעודת
ה'תנאים'. לפליאת הדין, הוציא רבי הרשלי

במעלת שגב הימים הקדושים, ימי 'ספירת העמר'

הבריית התיכון

על פי אחרים ממוני המצוות (מהר"ם שיק,
ועוד), מצות 'ספירת העמר' הנה מצוה ש"ז
מכלל תרי"ג מצוות, נמצא לפי זה, שהיא
המצוה האמצעית - ש"ו מצוות לפניו וש"ו
מצוות לאחריה, ורמז שיש בזה, שמצוה זו

מצויים אנו בעצומם של ימי 'ספירת העמר'
הקדושים, על כן דבר בעתו מה טוב לעסק
מעט במעלת הימים הללו, כמה יקרי ערך
הם, על פי המופיע ב'באר הפרשה' (פרשת
אמר) למשפיע החסידי הנודע הגאון הצדיק
רבי אלימלך בירמן שליט"א.

- היא הציר המרכזי, הברית התיכון, כל התורה כלה מסבבת סביב ענין זה. שהרי תכלית מצוה זו "לקדשנו בקדשה עליונה, ולטהרנו מקלפותינו וטמאותינו", כלשון הבקשה שאומרים אחינו האשכנזים לאחר הספירה, וזוהי כל התורה כלה, ואידך - זיל גמור.

ומוכן לפי זה מה טעם ספירת העמר חלה דוקא בימים אלו של תחלת הקיץ. שהנה איתא בראשונים, טעם המנהג לקרא פרקי אבות בשבתות אלו שבין פסח לעצרת, מפני שבימות הקיץ, עת החמה בגבורתה מחממת את העולם, מתעוררת גם כן רתיחת הדם לדרגים שאינם טובים ר"ל, ולכן תקנו לקרא פרקי אבות בשבתות אלו, ללמד דעת את האדם מהי חובתו בעולמו. ועל פי זה יש לפרש, שמטעם זה - נתן לנו הקב"ה בתחלת ימי הקיץ, מעין 'חסון רוחני', את ימי ספירת העמר, למען חזק את הנפש ולהחדיר בה מן הקדשה העליונה, לבל תמשיך לחטא ועוון.

ליצאת מבחינת בהמה!

וכבר הזכרנו לעיל, שלא לחנם ימי ספירת העמר שאנו מצויים בהם, נפתחים בהבאת קרבן העמר, העשוי משעורים - מאכל בהמה, ומסתמים ב'שתי הלחם' הבאים מן החטים - מאכל אדם, שכן על ידי התהליך שאנו עוברים בימים אלו, אנו הופכים מבחינה של בהמה לבחינה של אדם.

מה ההבדל וההפרש בין אדם לבהמה? נאמר בפסוק (קהלת ג, ט): "ומותר האדם מן הבהמה און", ואמרו בדרך רמז, מותר האדם מן הבהמה - אין, הינו היכלת של האדם לסרב לפתווי היצר הרע, לומר לו 'אין', לעמת הבהמה - אשר נוהה אחר יצריה ללא שום התנגדות. ממילא אדם הנוהה אחר יצריו - אינו רחוק מרחק רב מן הבהמה.

באמצע המאה הי"ט, כאשר החלה האנושות לנוע ברפבות קיטור, אמר הצדיק משינאווא זיע"א: עד עתה, שהדרך לנוע ממקום למקום הייתה על ידי בהמות, סוסים וחמורים, לפחות הרגיש האדם שהנו נעלה מן הבהמה. אולם עתה, שהחלו לנוע על גבי קרונות דוממים, אבדה האנושות נתח נכבד מגדלותה, שכן להיות נעלה מן הדומם, גם בהמה יכולה...

ואמר מאן דהוא בדרך הלצה, אנו מברכים בכל בקר 'שלא עשני גוי', 'שלא עשני אשה', מדוע איפוא אין מברכים 'שלא עשני בהמה', אלא יש לחוש שמא תהיה 'ברכה לבטלה', שכן הרבה אנשים, נדמים במצבים מסוימים כבהמות...

מעשה בבחור, שמצבו הרוחני לא שפר עליו, והיה נמשך להסתובב במקומות שאינם ראויים לבן תורה. ביום מן הימים, בקש הבחור מהגאון רבי שלום שבדרון זצ"ל (שהיה המשגיח בישיבתו), שיתיר לו ללכת למקום פלוני.

מכיון שמקום זה לא היה כל כך ראוי, אמר לו רבי שלום: אתיר לך ללכת שמה, אבל בתנאי אחד - שתענה לי על מה שאשאלך. הסכים הבחור.

שאלו רבי שלום: "איזו בריה עדיפה, אדם או בהמה?"

הביט בו הבחור בפליאה: וכי לזאת 'שאלה' קרא? פשיטא שעדיף האדם על פני הבהמה, הבחור נמק את תשובתו - קביעתו: הבט וראה היאך נראית הבהמה, היא רועה בשדה בין הזבלים, מעולם לא רחצה עצמה וכו' וכו'.

אולם רבי שלום השיג על דבריו, ואמר במתק לשון: מה אתה סח? הנה חיי הבהמה שלוים ושקטים, מעולם לא נהלה הבהמה

- הנה השכלנו לצבר באמתחתנו מ"ט ימים של עליה, ועתה מוכנים אנו להפנס אף קדשת חג השבועות.

לצורך המחשת הדברים, מספרים משל: מעשה בשני ידדים מנער, אחד חכם ואחד טפש, שנים אלו למדו יחדו כל ימי נעוריהם, משבגרו - נפרדו דרכיהם, החכם יצא לעולם הגדול ועשה חיל בעסקיו, והטפש לא עשה מאומה ונשאר על מעמדו.

פעם נפגשו השנים, בקש הטפש מהחכם: ידדי מנער, גילה נא לי סודך הכמוס עמך - במה העשרת כל כך? אמר לו החכם: אין כאן שום סוד, אלא שיטה ישנה נושנה: מפעם לפעם הנני נודד למרחקים, שם אני קונה סחורה, מביאה לעיר בה אני גר, ובכסף שאקבל כאן תמורת הסחורה - מתפרנס הנני בכבוד גדול.

תמה הטפש על מעשיו: וכי לחכם אתה נחשב? איזה רוח יש בזה - לקנות 'סחורה' במרחק תמורת מעות טבין ותקיליו, ולהביאה הנה למכרה בעד מעות. הרי בסוף נשארת עם מה שהיה לך מעקרא 'מעות' ללא סחורה, ובפרט - הוסיף הלה להקשות - הרי יש לסוחר הוצאות הדרך, ועליו לישן במלון בעת שהותו ביריד וכיוצא בזה, נמצא שהכסף שהוא מרויח כלה על הוצאות אחרות, ושוב חזרה הקשיא למקומה - מה רוח יש בכל טלטולי הדרכים, והיאך העשיר חכם זה...

בלית ברירה הוציא העשיר החכם את פנקסו, שבו נכתבו כל הוצאותיו והכנסותיו, והראה לו בפרוטרוט, הנה כך וכך הוצאות היו לי, כך וכך הכנסות היו לי, ונמצא בשורה התחלונה הרוח יתר על ההוצאה בסכום כך וכך...

ויהי כאשר שמע מידענו הטפש את דבריו, הוסיף להקשות: אם כנים דבריה, שהעקר

'מחלקת', ולעולם איננה זקוקה לקחת סממני רפואה, בכל אשר תלך יש לה מאכל ומשתה, לעמתה האדם, תמיד יחסר לו מאכל ומשתה, בזעת אפו יאכל לחם, כאן יריב עמו ראובן, ושם יפגע בו שמעון...

רבי שלום הציג את הדברים באפן כל כך משכנע, עד שהחל הבחור להרהר ולהתלונן: אוי, אוי, מדוע אכן לא נבראתי כבהמה...

אמר לו רבי שלום: מנע דמעה מפניך, כי אכן לפי ההתנהגות חסרת - האחריות בה אתה מוביל את עצמך - בהמה משלמת אתה...

ספירת העומר - 'מאזן הרוח' של היום

וכבר הזכרנו בספרנו 'אשיחה בחקיר' את שאלת בעל 'ספר החנוף' (מצוה שו) הנודעת, לכאורה כיון שכל מגמת הספירה היא ההגעה למתן תורה, הנה יותר ראוי שלא למנות את הימים היוצאים: 'היום יום אחד, שני ימים, שלושה ימים לעומר', וכן הלאה. אלא להזכיר בכל יום את הימים שנותרו עד היעד חג השבועות: 'היום נ' ימים לחג השבועות', 'היום מ"ט ימים לחג השבועות', וכן על זו הדרך.

ומפרסם בהיכלי הישיבות לבאר, שאלו בימים אלו היינו רק עסוקים בהמתנה למתן תורה, ודאי הנה ראוי למנות כמה ימים עוד נותרו, כי לימים שעברו אין כל משמעות. אולם עקר העבודה של ימי העומר היא **למצות כל יום, להפיק מכל יום את מרב ההתעלות שאפשר להשיג בו**, ורק כך נגיע מוכנים כדבעי למתן תורה. על כן אנו אומרים 'היום יום אחד לעומר' - הנה התעלינו בו ורכשנו קנינים רוחניים, 'היום שני ימים' - עוד תוספת התעלות, 'היום שלושה ימים' - עוד התקדמנו והשתגינו לטובה, וכן על זה הדרך, וכשנגיע בקצה השביל המתפתל, לחג מתן תורה, נאמר 'היום תשעה וארבעים יום לעומר'

הוא הנכתב בשורה התחתונה, מדוע עליך להטלטל בדרכים, לסע למרחקים מביתך, קח נא את הפנקס - וכתב בשורה התחתונה ככל אשר עולה ברצונך להרויח, והכל בא על מקומו בשלום...

כאן יצא החכם מכליו, ואמר לידידו הטפוש: אי לך שוטה, תפקיד הרשום בפנקס הוא לשקוף את רווחי בפעל, אם רשמתי בפנקס ולא הרווחתי - מה תועלת יש לי?

כיוצא בזה ממש - יש להבין את ענין הספירה, הספירה 'היום' יום אחד לעמר' משקפת את המטען אותו צברנו במהלך היום, כאשר אנו מפגימים כי ימים אלו הם ימי ההכנה לקראת קבלת התורה, ואנו עוסקים בתורה ובתקון המדות כל אחד באשר הוא, אזי בבוא הלילה - אנו מסכמים 'שורה תחתונה' - הנה היום כך וכך לעמר, התקרבותי עוד קצת לפסגת 'הר סיני'...

אבל הסופר ספירת העמר בתפלת ערבית בדחילו ורחימו, בקולות וברקים, ואלו במשך כל היום - הסיח דעתו לגמרי מכל העבודה הרצויה בימים אלו, אזי העקר חסר מן הספר. הוא כביכול מקריא מן הפנקס, אבל את הרוח בפעל - לא השיג.

מעלת ימי ספירת העמר

כתב הרמב"ן (ויקרא כג): "צוה בחג המצות שבעה ימים בקדשה לפניהם ולאחריהם, כי כלם קדושים ובתוכם ה', ומנה ממנו תשעה וארבעים יום, שבעה שבועות כימי עולם, וקדש יום שמיני כשמיני של חג, והימים הספורים בינתיים כחלו של מועד בין הראשון והשמיני בחג, והוא יום מתן תורה שהראם בו את אשו הגדולה ודבריו שמעו מתוך האש. ולכך יקראו רבותינו ז"ל בכל מקום חג השבועות - 'עצרת', כי הוא כיום שמיני של חג שקראו הכתוב כן".

וכן כתב רבנו בחיי (ויקרא כג, טז): "לא הזכירה תורה חג שבועות ביחוד כשאר החגים, ושיאמר כן: 'בחדש השלישי בששי בו חג השבועות', כמו שאמר בפסח: 'בחמשה עשר יום לחדש הזה חג המצות', בא ללמד כי הוא חג נגדר אחר מצות העמר, ומ"ט יום הספורים בין ראשון של פסח עד השבועות, הנה הם כחלו של מועד בין ראשון של סכות ושמיני עצרת".

ואמר על כך הרב הקדוש מרוז"ן זי"ע, שהנה לפי דברי הרמב"ן - יש לאסור נשואין בימי הספירה, כדרך שאין נשואים נשים בחלו של מועד, מטעם 'אין מערבין שמחה בשמחה', אמנם בשו"ע איתא הטעם לאסור שמחת הנשואין בימים הללו - מפני האבלות שמתו בו תלמידי רבי עקיבא. ויש לבאר כי הדבר תלוי באדם עצמו - אם מטהר עצמו בימי הספירה, הרי ימים אלו הם ימי שמחה בבחינת ימי חל המועד, ואם לאו - אזי אינם אלא ימי אבלות.

ובמעלת הימים הללו, מצינו שהאמרי אמת מגור (אמר ד"ה וספרתם) מביא בשם האריז"ל, שכשם שמפסח ועד עצרת הוא זמן גדול כל הפרות והתבואות, כן הוא זמן גדול הנפש. ומביא עוד מזהר הקדוש, שכאשר שומרים ימים אלו בטהרה - אין צריכים לבוא בדין בראש השנה ויום הכפורים.

וכבר כתב המהר"ל (חדושי אגדות ר"ה) שלא בכדי קבע הקב"ה את פסח כ'חג האביב, ואת שבועות כ'חג הקציר', שכן תהליכי צמיחה אלו בצמחים - מסמלים גם כן את צמיחת הפרות הרוחניים, חג האביב - חדש ניסן הוא הזמן המסגל לגדל ולהתעלות, ובחג השבועות - מגיע הזמן שהאדם קוצר פרותיו הרוחניים.

ובעל ה'חתם סופר' זי"ע (לקוטים פרשת בהר) מגדיל מעלת ימי העמר, שכל יום מימי העמר שקול בקדשתו כנגד שנה תמימה,

ומעֵתָּה יִרְבֶּה הָאָדָם בַּתְּפִלָּה וּבַתְּחֻנּוּנִים לִפְנֵי בּוֹרְאוֹ, שְׂאֲכֹן יִזְכֶּה לַהֲטָהָר וּלְהַתְקַדֵּשׁ בַּיָּמִים אֵלּוּ בַקִּדְשָׁה שֶׁל מַעֲלָה, וְיִהְיֶה בְּכַחוֹ לַעֲמֹד בַּפְּנֵי הַצָּר הַצּוֹרֵר. וְכִמּוֹ שֶׁכְּתַב הָאוֹר הַחַיִּים הַק' בְּבֵאוֹר מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ (דְּבָרִים כו ה-ז): 'אַרְמִי אֲבָד אָבִי וַיֵּרֵד מִצְרַיִמָּה וַיִּגַּר שָׁם בְּמַתִּי מֵעֵט וַיְהִי שָׁם לִגּוֹי גָּדוֹל עֲצוּם וְרַב וְכוּ' וַנִּצְעַק אֶל ה' אֱלֹקֵי אֲבֹתֵינוּ. אַרְמִי - זֶה יֵצֵר הָרַע, הַרוֹצֵחַ לְאֲבָד אֶת הַנְּשֻׁמָּה הַנִּקְרָאת אָבִי, וּבַתְּחִלָּה בָּא הַיָּצֵר 'בְּמַתִּי מֵעֵט' פְּרוּשׁ בְּכַחוֹת מוֹעֲטִים, וְאַחֵר כִּף מִתְרַבֵּים כַּחוֹתָיו וְחִילוֹתָיו לְכַבֵּשׁ אֶת הָאָדָם עֲצָמוֹ, וְהוּא אוֹמְרוֹ 'וַיְהִי שָׁם לִגּוֹי גָּדוֹל עֲצוּם וְרַב'. וְאוֹמְרוֹ 'וַנִּצְעַק אֶל ה' - כָּאֵן רָמַז שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְהַתְפַּלֵּל לַה' בְּכָל יוֹם שֶׁיִּצְיָלְנוּ מִיָּצֵר הָרַע.

לְהַתְחַזֵּק בְּאַהֲבָה וּכְבוֹד לְזוּלַת

אַחַת הַנִּקְדוּת בְּהֵן רְאוּי לְהַתְחַזֵּק בַּיָּמִים אֵלּוּ בַיָּתֵר שְׂאֵת, הִיא עֵינֵן אֶהְבַּת הַזּוּלַת וְהַנְּהַגַת כְּבוֹדוֹ, וְכַפִּי שֶׁהַדְּגִישׁ הָרַב חִיד"א בְּסִפְרוֹ 'לֵב דָּוִד' (סוֹף פָּרָק ל) בְּהַקְשֵׁר לַעֲבוּדַת יָמִים אֵלּוּ: "וּבְפֶרֶט בְּעֵינֵי שְׂנֵאת חֲנֹם צָרִיךְ לְדַקְדֵּק מְאֹד, כִּי יִדְעֵנוּ מָה הִיָּה לְתַלְמִידֵי רַב עֲקִיבָא בֵּין פֶּסַח לַעֲצֻרָת... וְגַם רַבְּנּוּ הָאָר"י ז"ל הַזֵּהִיר מְאֹד מְאֹד עַל אֶהְבַּת הַחֲבֵרִים, וְכֵן אָמְרוּ בַּזֵּהָר הַקְּדוּשׁ (שָׁם) עַל הַחֲבֵרִים בַּיָּמִי רַבִּי שֶׁמְעוֹן בֵּר יוֹחָאֵי ע"ה, כִּי אֶהְבַּת עוֹלָם הִיָּה בַּיָּנִיָּהם מְאֹד מְאֹד, רַח"ם רַחֲמֵתֵינוּם לְרֹאשׁ גְּבֵר, רַחֲמֵינוּ דְנִפְשָׁא וְגוֹפָא".

וְאֵיִתָּא בְּדַבְרֵי הַחֲדוּשֵׁי הָרִי"ם זי"ע (לְקוּטֵי הָרִי"ם יְמֵי הַסְּפִירָה) שֶׁבַּיָּמֵי הַסְּפִירָה עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְתַקֵּן מִדּוֹתָיו, שֶׁהָרִי 'דְּרָךְ אֶרֶץ קֹדֶמָה לַתּוֹרָה', נִמְצָא שֶׁבַּיָּמִים הִלְלוּ בָּהֶם הַנְּנוּ עוֹמְדִים לִפְנֵי קְבֻלַּת הַתּוֹרָה, עֲלִינוּ לְהַשְׁתַּלֵּם בְּדְרָךְ אֶרֶץ, כְּלוֹמַר לְקִנּוּת קִנְיָן מִדּוֹת טוֹבוֹת, וּבְזֶה נוֹכַל לְהַכְנִיס בְּקִרְבָּנוּ אֶת הַתּוֹרָה.

שְׂמָא יֹאמֵר הָאָדָם: חוֹשֵׁשׁ אֲנִכִּי לְפַחֲתוֹת כְּבוֹדִי אִם אֲכַבֵּד אֶת פְּלוֹנִי, תַּעֲנֵן וְתֹאמַר לוֹ

וַיַּחַד עִם יוֹם הַחֲמִשִּׁים - חַג הַשְּׁבוּעוֹת, עוֹלָיִם לוֹ לְיוֹבֵל שָׁנִים שֶׁל קֹדְשָׁה. [וּבְזֶה בָּאֵר אֶת הַפְּסוּק (וַיִּקְרָא כה, ח): "וְסִפַּרְתָּ לָךְ שִׁבְעַת שָׁבֹת שָׁנִים שִׁבְעַת שָׁנִים שִׁבְעַת שָׁנִים וְהָיוּ לָךְ יָמֵי שִׁבְעַת שָׁבֹת הַשָּׁנִים תִּשַׁע וָאַרְבָּעִים שָׁנָה", שֶׁהַתּוֹרָה מְרַמֶּזֶת עַל יְמֵי הָעֵמֶר, וְקוֹרֵאת לָהֶם 'שָׁנִים', שֶׁכֵּן מ"ט יָמִים עוֹלָיִם מ"ט שָׁנָה שֶׁל קֹדֶשׁ, כְּאֵמֹר], וּמְכִינֵן שֶׁמְנָה שֶׁל הַקֹּדֶשׁ כְּפוּל הִיָּה, אִם כֵּן נִחְשָׁבֶת כָּל שָׁנָה - כְּשִׁתִּי שָׁנִים בַּקֹּדֶשׁ, הָרִי נ' יְמֵי הָעֵמֶר הֵם כְּנֻגַד מְאָה שָׁנִים שֶׁל קֹדְשָׁה, סוּד מְאָה בְּרֻכּוֹת, מְאֵת הָאָדָנִים, עֵינֵן שָׁם, וְלִמְעַשֵּׂה יוֹם אֶחָד בְּעֵמֶר חָשׁוּב כְּשִׁנְתִּים יָמִים.

וְהָרַב חִיד"א (סִפְר 'לַחֵם מִן הַשָּׁמַיִם' תְּרוּמָה אוֹת כ"א) מְבִיא מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבְּנּוּ אֶפְרַיִם, עַל הַכְּתוּב 'וְעֵשִׂיתָ חֲמִשִּׁים לְלֵאֲת' - שֶׁהוּא מְכֻנֵן עַל חֲמִשִּׁים יְמֵי הַסְּפִירָה הַקְּדוּשִׁים, וְכִמּוֹ שֶׁהַלּוּלָאוֹת הַמָּה הַמְּחַבְּרוֹת בֵּין הַיְרִיעוֹת לְקָרְשִׁים, כִּף אֵלּוּ הַיָּמִים הַמָּה יְמֵי חֲבוּר בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבֵינוֹ אֲבֵיהֶם שֶׁבְּשָׁמַיִם.

וּגְדֻלַּת כַּח הַיָּמִים לְטַהֵר אֶת הָאָדָם מִכָּל סִיג וּפְגָם, מְבֹאֶרֶת בְּדַבְרֵי הָאוֹר הַחַיִּים הַקְּדוּשׁ (פְּרֻשַׁת אֵמֶר): "וּבְדְרָךְ רָמַז רָמַז בְּאוֹמְרוֹ 'וְסִפַּרְתָּם', עַל דְּרָךְ אוֹמְרָם ז"ל כִּי נִשְׁמוֹת עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם בְּבַחֲיִנַת הַלּוּחוֹת, וּבְאִמְצָעוֹת תַּחֲלוּאֵי הַנֶּפֶשׁ וְטִמְאַת הַתְּעוּב וְתַלְכְּלוּ וַיַּחֲשִׁיף אוֹרָם, וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (וַיִּקְרָא פל"ב) כִּי הַלּוּחוֹת שֶׁל סִנְפִּירִינוֹן הָיוּ. לְזֶה אָמַר 'וְסִפַּרְתָּם לָכֵם' פְּרוּשׁ בְּאִמְצָעוֹת מִנְּנוּ זֶה אֲתֵם מְאִירִים כְּסִנְפִּירִינוֹן אֶת עֲצָמְכֶם".

וְאָמַר בְּעַל 'חֲדוּשֵׁי הָרִי"ם', עַל דְּבָרֵי חז"ל בְּמַסְכַּת עֲדִיּוֹת: "מִשְׁפֵּט רְשָׁעִים בְּגִיהָנָם, שָׁנִים עֶשְׂרֵת חֲדָשׁ... רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר מִן הַפֶּסַח וְעַד הָעֲצֻרָת, אִם כֵּן, הָרִי מְדָה טוֹבָה מְרַבָּה, וּבּוֹדָאֵי הַזָּמָן גְּרָמָא שֶׁבְּעוֹדוֹ בְּעוֹלָם הַזֵּה יְטַהֵר וַיִּקְדֵּשׁ עֲצָמוֹ בַּיָּמִים אֵלּוּ, שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לְרֹאוֹת פְּנֵי גִיהָנָם.

לעבודתו, אחד ממהר לביתו בגמר עבודתו, ורעהו כבר מזמן פקעה סבלנותו... 'והאיך אגרם לעכב את כל הנוסעים מפני שלי יזר דסלר רוצה לרדת דוקא במקום זה?... תהה גאון המוסר והמחשבה.

בוא וראה עד כמה יגעו ענקי הרוח בטהר המדות ומחשבתם יומם ולילה להיטיב עם הזולת.

יהי רצון שנלמד ממעשיהם של גדולים, ונזכה להגיע שלמים לחג השבועות, הן מבחינת העבודה הרוחנית בין אדם למקום, והן מבחינת העבודה שבין אדם לחברו, ונצל את הימים היקרים והקדושים הללו כראוי להם, אמן ואמן.

לאחרונה התפרסם ספור נפלא, אשר מסעיר את צבור יראי ה' - ספור המצבה. בימים אלו, בהם יש להתחזק רבות בכבוד הזולת, מעשה מפלא זה מאיר כמגדלור בחשכה, ומבטא יותר מכל את המשמעות הנוראה של פגיעה בזולת, וכיצד זמנה ההשגחה העליונה את בקשת המחילה המרגשת, ולאחריה - הישועה הגדולה - עשרות שנים לאחר שארע מארע הפגיעה המצער.

א'

מספר הרב דוד קלצקין שליט"א, הקברן הראשי של 'חברה קדישא' חסידים בירושלים:

בתקופה היותי 'ראש הדגל' של חברה קדישא בירושלים, מבקר אני בבתי העלמין 'הר הזיתים' ו'הר המנוחות' כמעט מדי יום ביומו, ולפעמים מספר פעמים ביום, ובמסגרת עבודתי כבר התודעתי להרבה ספורים מרגשים ועניינים של השגחה פרטית רבים מספר, אך מה שארע זה עתה עולה על כלנה.

- טעות גדולה טועה מעלת כבודו - כי ידוע מה שאמרו חכמי המשנה (אבות ב, א) 'איזהו מכבד המכבד את הבריות', וכבר אמר מי שאמר, המדמה בנפשו כי יחשב 'מכבד' אף בלא שיכבד אחרים, הרי הוא 'טועה בדבר משנה', שהרי אמרו בפרוש 'איזהו מכבד המכבד את הבריות', נמצא המכבד את רעהו - אינו אלא מכבד את עצמו.

מספרים על הגאון רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל, שכל ימיו נהג לקדש על הכוס, שגדלה כפי השעור הקטן יותר של שיטות ההלכה, ורק לאחר פטירת הרבנית ע"ה התחיל לקדש על כוס בשעור גדול, והיה הדבר לפלא בעיני מקרבו, עד שהברר טעמו, אותו גביע קטן קבל במתנה מחמיו אבי הרבנית, וכדי לכבד רצונה - השתמש בגביע זה וקדש עליו, שכן העדיף להדר ברגישות לכבוד הזולת, מאשר להדר ב'שעור הכוס'...

כעין זה מספר על אחד מחסידי קמאי בעיר הקדש טבריא, שלאחר פטירת הרבנית בקש מנכדו להסיר את המראה הגדולה שהיתה תלויה על הארון בביתו, שכן בכל השנים, היתה מראה זו לצנינים בעיניו, אלא שלא אבה לומר מאומה, אחר שהבין כי רצון הרבנית במראה זו, רק מיד לאחר שהשיבה נשמתה לבוראה - בקש להעבירה משם.

עוד העידו על הגרא"א דסלר זצ"ל, שמעודו לא היה מצלצל בפעמון האוטובוס, על מנת שיעצרו עבורו במיוחד בתחנה שעליו לרדת, ולא ירד אלא במקום שהיו אחרים מבקשים לרדת, נמצא פעמים רבות היה עליו לכתת רגליו מתחנה מרחקת, עד ביתו.

פעם נשאל לפשר הנהגתו זו, והשיב, כי במשך השנים ראה שלרב הנוסעים אצה הדרך... כל אחד ממהר, פלוני מפחד מ'ראש הכולל' וממהר שלא לאחר לכולל, זה ממהר

תחלת חדש ניסן תשע"ח בעת השתתפותי באחת ההלויות, הבחנתי על הקרקע בין הקברים, בדרך פרסום כלשהו העוסק בשפוף מצבות, כיון שבמסגרת עבודתי עוסק אני גם בתחום המצבות, לכן הרמתי את הדף, תחבתי אותו לכיסי, והמשכתי בעבודת הקדש. כששבתי לביתי, הוצאתי את תכולת הכיסים והנחתי על השדה.

ב'

כ"ז ניסן תשע"ח טרם יציאתי לתפלת שחרית, אני ממין את המסמכים, וגוזר דינם - מי לאשפה ומי יחזר לכיסי, וביניהם אני מבחין באותו מנשר פרסום של משפץ המצבות הנ"ל, עמדתי להשליך אותה לאשפה, אף מדת הסקרנות שבי גרמה לי להסתכל על דף הפרסום, וראיתי תמונה של 2 מצבות, מצד ימין: תמונת מצבה ישנה מאבקות עם הכתוב 'לפני' ומצד שמאל אותה מצבה, רק לאחר נקוי ושפוף והכתוב 'אחרי', אני מתאמץ לקרא את האותיות הקטנות שעל גבי המצבה וכך כתוב שם:

פ"נ האשה עטקה טייבה ע"ה בת הרב דוד שחור ז"ל וכו' וכו'

זכתה להקבר בקברי אבותיה מה שלא זכו אחיותיה הצ' חי' וסאניה הי"ד

כיון שלא נכתב 'אמנו' וגם לא שם בעלה, ומכך שאחיותיה נהרגו על קדוש ה', הסקתי שמדבר בנצלת שואה שמתה ערירית ללא זרע של קימא, בסיום כתוב: **נפטרה כ"ז ניסן תשל"א**, מיד הבזיק במחי, שהיום מלאו ארבעים ושבע שנים לפטירתה של הגלמודה, וראיתי בכך השגחה פרטית נדירה, שלאחר ימים רבים שהפתק מנח בכיסי, נזדמן הוא לידי בדיוק ביום השנה לפטירתה.

בתפלת שחרית בבית המדרש 'פינסק קרלין' אמרתי קדיש לעלוי נשמתה, ולאחר התפלה

ספרתי לאדמו"ר שליט"א ולצבור המתפללים את המעשה, כלם התרגשו מהספור, וקבלו על עצמם להדליק נרות, והאדמו"ר בעצמו פתח ספר משניות והחל ללמד לעלוי נשמתה, ומי רואה אותו לומד ואינו מצטרף? המעשה התגלגל מפה לאזן, ויהודים רבים - שכלל אינני מכיר - קבלו על עצמם מצות חסד של אמת, ועשו מעשים טובים לעלוי נשמת הגלמודה.

ג'

התקשרתי טלפונית למשפץ המצבות, ושאלתי על פרטי המצבה. ספר האיש שמזה שנים הוא עובד בתחום, ולרב לקוחות שמשפצים מצבות קיריהם - אינם מסכימים שיפרסם את תמונת המצבות 'לפני ואחרי', מפני כבוד המשפחה. יום אחד פנה אלי הגאון רבי בנימין רימר שליט"א מראשי ישיבת טשעבין בירושלים (חתנו של מרו הגרי"ש אלישיב זצ"ל), ובקש לשפץ מצבה של קרובת משפחתו - אחות זקנתו. סברתי שבמקרה זה, שאין משפחה קרובה היכולה להפגע, אולי זו הזדמנות לצלם את המצבה לצרכי פרסום. לשמחתי הרבה הרב הסכים, בהסבירו שיתכן שיצא מקף בעתיד טובה לנשמת הגלמודה, אולי מישהו ילמד תורה או יעשה מצוה לטובת נשמתה. וכך מודעת הפרסום הנ"ל מסתובבת כבר מעל שתים עשרה שנים.

למשמע הדברים, אמרתי לו בהתפעלות, כי ממש נתן לומר על הגאון שליט"א 'חכם עדיף מנביא', שכן בדיוק כך ארע, הפרסום הגיע לידי ביום השנה, ולאחר שפרסמתי הדבר - יהודים רבים עשו מעשים טובים לעלוי נשמתה.

כיון ששמעתי כך, התקשרתי תכף לרב רימר לספר לו את הדברים, ובעקור לשמע פרטים נוספים על הנפטרות. וכך ספר: היא עלתה לארץ בשנת תרצ"ד, מספר שנים לפני פרץ

מלחמת העולם השנייה, וחייה נצלו בזכות מעשה מסירות נפש, כדלהלן:

מלפנים גרה משפחתי ברוסיה בעירת מינסק, באותה תקופה הסתבף אביה ר' דוד שחור עם רשויות המס ברוסיה, לילה אחד הגיעו סוכני הקג"ב לעצר אותו, בתו טייבה פתחה בצעקות ואמרה לשוטרים: עזבו אותו, אני שעשיתי את עברות המס, ואבי לא קשור לזה כלל. לאחר וכוחים ובגס גלוי, עזבו השוטרים את הבית בידיים ריקות (כנראה לא היה להם כל צורך בנשים לעבודות בסביר...) וכך נצלו חייו. אף המשפחה הרגישה שהאדמה בוערת תחת לרגליה, והם החליטו לעזב את רוסיה ולעלות לארץ הקודש. שתי אחיותיה המזכרות במצבה, כבר היו נשואות אז, הם נשארו בליטא, ולדאבון לב נספו בשנות השואה, ה' יקם דמם.

בשנים הראשונות גרו האב ובתו בירושלים, בבתי ברוינדא, ולאחר פטירת הוריה שנקברו בהר הזיתים - עברה לגור במרכז הארץ, שם עבדה מעל עשרים שנה כרוקחת מטעם 'קפת חולים' בתל אביב, לאחר שהזדקנה, עברה ל'בית אבות'. וכפי שרשום על המצבה - חלקה כספים רבים לצדקה ולמוסדות תורה.

ממשיך הרב: בצעירותי למדתי בישיבה בבני ברק, והייתי משתדל לבקרה אחת לשבוע, וב'בין הזמנים' ששהיתי בירושלים, בקשתי מאחי שיואיל לבקרה במקומי. ביום חמשי כ"ז ניסן תשל"א הוא הגיע לבקרה, ולחרדתו מצא אותה במצב גסיסה. זכתה שהספיק לומר עמה ודוי וקבלת על מלכות שמים, וכך החזירה את נשמתה ליוצרה. כשאנו קברנו אותה בירושלים סמוך לקבר אביה. גם את החלק הזה של הספור פרסמתי, בערוצי תקשורת משפחתיים שונים, ואף הוא כקודמו - הלך והתפרסם כתוספת משלימה לספור ההשגחה הפרטית.

ד'

ביום שני השבוע, ח' איר תשע"ח מתקשר אלי יהודי שהזדהה בשם אהרן, וכה היו דבריו המצמררים: הספור שהתפרסם בשבוע האחרון על ידה, הגיע גם אלי בדרך פלא, ומיד כאשר שמעתי את פרטיה - נעשה כל בשרי חדודין חדודין. אספר לך את הדברים כהייתו:

לפני כ-50 שנה, הייתי בחור צעיר, וארע שנכנסתי לקפת חולים בתל אביב לרפיש משחה מסימת שנוצרכתי למרח על עורי, בהגיעי הביתה פתחתי את האריזה, והתברר לאכזבתי שזו איננה המשחה הנכונה. התמלאתי כעס על בית המרקחת, ושבתתי לשם זעוף פנים בהרגשה שרמו אותי, ודרשתי שיחליפו לי את המשחה במשחה המתאימה. הרוקחת ענתה לי שאין אפשרות להחליף לאחר שכבר פתחתי אותה, כעסי התגבר והאשמתי אותם במחדל. מתברר שיחד עמי עמד שם לקוח נוסף שבקש משחה, ובטעות התחלפו היוצרות, אף בעוד הראשון הגיע מיד להחליף בחזרה, אני פתחתי כבר את האריזה, ולכן סרבו למלא בקשתי.

התחלתי לזעק ולהשתולל, הרוקחת הצטדקה שלא היא נתנה את המשחה, אולם אני המשכתי לצעק. הרוקחת הציעה שנקרא לגברת טובה הרוקחת, מיד יצאה הגברת מחדרה לשמע הצעקות, ואכן זהיתי את הגברת המבגרת שאצלה רכשתי את המשחה, אף כבודי האבוד לא נתן לי להודות בטעות שעשיתי, וכדרךכם של אנשים - האשמתי אותה בטעות. וכך המשכתי לצעק, היא לא ענתה, בתגובה זרקתי את המשחה על השלחן ופלטתי משפט נורא "לילדים שלך תמרחי את המשחה הזאת", שקט השתרר, גברת טובה לא הגיבה אף פניה האדימו, ראיתי שהמוכרת הסתכלה עליה ברחמנות ובכאב, עזבתי את המקום בפחי נפש.

ה'

לא עלה בזכרוני אז, ולכן לא עלה על דעתי ללכת לפיסה ולבקש סליחתה.

באותו קיץ נשאתי באשר לרעיתי, מלא תקנה לחיים מאשרים, אף לצערנו עברה שנה עוד שנה, והבית ריק, פנינו לרופאים, עשינו כל מיני טפולים וסגלות, וילדים אין.

י'

יום אחד, הזדמנתי ליד קפת החולים בתל אביב, ונזכרתי בספור המשחה הנ"ל. החלטתי לפיסה, אולי על ידי כך תבוא ישועתי. אני נכנס לבית המרקחת מבקש את גברת טובה, הם מסתכלים עלי בתמהון, ואומרים: אתה מתכונן לטובה שחור? היא כבר לא עובדת כאן, לפני כמה שנים העברה לבית אבות של כללית בגדרה.

באותו רגע לא היה לי פנאי לנסע לשם, והענין שוב פרח מזכרוני. אף לאחר תקופה נסעתי בהזדמנות אחת בכביש בינעירונני, ואני רואה שלוט 'גדרה'. נזכרתי במקרה, והחלטתי להכנס לעיר ולחפש את בית האבות הנ"ל, אני נכנס ומברר בקבלה על אשה בשם טובה שחור, ולצערי נאמר לי שהיא נפטרה כמה שנים קדם לכן, לשאלתי היכן קבורה - לא ידעו לענות, אף את שם אביה ידעו לומר לי "טובה בת דוד שחור", ושעל פי הרשומים שלהם - היא נפטרה עיריית בכ"ז ניסן תשל"א.

מאכזב עזבתי את המקום, ופניתי לחברות קדישא באזור מרכז הארץ, אף לא מצאתי שום מידע עליה. הרבה ברות לא נותרו לי, החלטתי לעשות כמיטב יכלתי לטובת נשמתה. וכך אני שומר מזה שנים את יום פטירתה, לומד ומתפלל לעלוי נשמתה.

י'

ממשיך אהרן את ספורו בסערת רגשות: לפני כ-15 שנים, בקר אחד אני קם משנתי,

לאחר כמה שנים, כבר הייתי מארס בשעה טובה ומצלחת, ושבת אחת אחר הצהריים אני יושב בבית הכנסת השכונתי, ומאזין לשעור במסכת אבות. והרב הזכיר את המספר במשנה (אבות ב, ו) אודות הלל הזקן: "אף הוא ראה גלגלת אחת שצפה על פני המים, אמר לה: על דאטפת אטפוף וסוף מטיפוף יטפון". וצטט על כך דברי הרמב"ם ב'פרוש המשניות': "ומאמר החכמים: 'במדה שאדם מודד בה מודדין לו', וזה נראה לעין בכל זמן ובכל מקום, שכל מי שיעשה הרעות ויחדש מיני הענל והפחיתות - הוא עצמו ישיגהו נזק מאותן הרעות גופן אשר חדש, לפי שהוא ילמד פעלה רעה שתעשה לו ולזולתו. וכן כל מלמד מעלה, ומי שיתחיל בפעל טוב מן הטובות - תגיע לו תועלת זה הפעל, לפי שהוא ילמד דבר טוב שיעשה לו ולזולתו. ולשון הכתוב בזה חכם מאד, אמר (איוב לד, יא): 'כי פעל אדם ישלם לו וכארח איש ימצאנו'."

פתח הרב 'ספר איוב', והקריא את דברי המלבי"ם על פסוק זה, 'כי פעל אדם ישלם לו וכארח איש ימצאנו': שענין זה, שהעושה רע לזולת גורר רע על עצמו והעושה טוב לזולת גורר טוב על עצמו, אינו בתורת שכר או ענש, אלא מציאות בטבע, וכשם שהמכניס ידו לאש ונכוה מכו, אין זה ענש כי אם פעל-יוצא בטבע, כך העושה רע מושך על עצמו רע כפעל יוצא, ועל אחת כמה וכמה העושה טוב - מושך טוב על עצמו וסובביו. סים הרב ואמר: מי ששכר נכשל וגרם רע לזולת - עדיף שיבקש את סליחתו לפני שיזק.

כיון שעמדתי אז לפני נשואי, חשבתי לעצמי: הלא חתן פותח 'דף חדש', מוחלין לו על כל עוונותיו, זהו הזמן לבקש סליחה ומחילה מחברים ומלמדים שפגעתי בהם, וכן מקרובים ובני משפחה וכו', ואכן כך עשיתי, וכלם מחלו כמובן. אף אותו ספור - כלל

לפי שם האשה, לאחר מכן חלצתי געלי ופרצתי בבכי גורא שנמשך דקות ארוכות, ואמרתי 'חטאתי לאלקי ישראל ולטייבה עלקא ב"ר דוד' כפי הגסח המופיע בשלחן ערוך, בקשתי סליחה ומחילה מכל לבי, והצבור ענה ג' פעמים 'מחול לך'.

משם המשכתי לכתל המערבי בתחושה מרוממת ומשחררת, הרגשתי שמן השמים סבבו את כל ספור ההשגחה הפרטית כדי שישועתי תבוא, התפללתי מנחה וערבית בבכיות עצומות כפי שטרם התפללתי בחיי, נתתי צדקה לעלוי נשמתה והבטחתי לאבא שבשמים שאם תבוא הישועה אפרסם את הנס בכל דרך אפשרית.

ט

בבקר שבת האחרון, ו' איר תשע"ח, שבת קדש אחרי-מות קדושים, אני קם ממטתי ללכת לתפלה, שוטף את פני ומסתכל במראה, והנה שב עורי כבימי קדם, לא יאמן, הפנים התישרו כפי שהיו לפני 15 שנה. הרמתי שאגה, אשתי חשה לכווני ולא מאמינה למראה עיניה, אני מתחיל לדבר והנה הקול שלי חוזר לקדמותו כבימי עלומי, צעדתי לבית הכנסת ברקוד, ידעתי היטב מי הרופא, רופא כל בשר ומפליא לעשות.

והנה - קריאת התורה, ומסובב כל הסבות סבב שה'בעל קורא' נהיה צרוד ואין מי שיחליפנו, מנסים לחפש מחליף ואיש לא נגש, בפרט שמדבר בשתי פרשיות - אחרי וקדושים. עשרות שנים הייתי בעל קורא עד לאותו מקרה שמאז לא נגשתי, אני קם ממקומי ונגש לבימה ופותח בקריאה 'אחרי מות שני בני אהרן' לפתע עלה לי כל הרגש הצבור בתוכי, ופרצתי בבכי גורא מול כל הקהל, כך שתי דקות של שקט ומבוכה עד שהצלחתי להמשיך, כל הצבור היו בהלם לקול הנפלא שחזר אלי לאחר שנים, ואז גם הבחינו שצורת חזרה לאיתנה.

ותחושה מוזרה בפני, אני מסתכל במראה, עיני חשכו למראה צורת פני ושפתי שהתעוותו, ועקב כך גם קולי השתנה בצורה מוזרה. קויתי שזהו מארע ארעי אשר יחלף לאחר כמה שעות, אך מהר מאד התבדיתי, פניתי לטובי הרופאים - ולא היה לאל ידם להושיעני.

כאבי הנפשי היה קשה מנשוא, שמשתי עד אז עשרות שנים כבעל קורא מדי שבת בבית הכנסת, וכן אמרתי שעורים מדי יום, ו'בעל תפלה' הייתי בשבתות ובימים נוראים, וכעת עקב עוות קולי - לא הייתי מסגל להמשיך במשרותי אלו, בנוסף לגדל הבושה מעוות צורת פני.

הלכתי לגדולי ישראל לבקש ברכות, אחד מהם ענה לי שאולי אחפש לתקן משהו שקשור לפה ולדבור, אני מנסה לשחזר ואין מוצא, לא ידעתי את נפשי, התפללתי להקב"ה שיאיר את עיני, כך עברו עלי שנים רבות עד שהסביבה התרגלה לקולי המשנה ולפרצופי המוזר.

ח

בתחלת שבוע שעבר, ב' איר תשע"ח, אני שומע בבית הכנסת ספור השגחה פרטית, שארע זה עתה עם יהודי מירושלים בשם ר' דוד קלצקין, אשר מצא מנשר פרסום של משפץ מצבות, עליו רשום השם 'עטקה טייבה בת ר' דוד שחור' בדיוק ביום השנה שלה, והיא קבורה לפליאתי בהר הזיתים, לאחר עשרות שנים שחשבתי שהיא ודאי קבורה בגוש דן.

פניתי תכף לחברה קדישא בירושלים, וצינו לי את המקום המדויק של הקבר. ידעתי היטב מה עלי לעשות, וכבר ביום חמשי עליתי ירושלימה, נכנסתי לאחת הישיבות, ובקשתי מכמה בחורים שיצטרפו אלי בתשלום להר הזיתים, אמרתי את המשניות

יהודים יקרים, אחי ורעי - מסיים ר' אהרן - פגעתם בזולת? אל תחפזו שנים עד שכבר יהיה מאחר, תכנעו ותבקשו סליחה גם אם סבורים אתם שצדקתם, ולא תצטרכו לעבר את הסבל הנורא.

ישתדל כל אחד להרבות שלום בין אחים, טל עט וניר, רשם לפניך רשימה של מי שאתה חושב שאולי נפגע ממך, וכמוכן יש להתפלל ולבקש מה' שירענן את הזכרון ויכונן הדרך, כי מי יודע אולי פגעת במאן דהו ושכחת, ועתה ה' תובע את עלבונו. וגדול השלום שעל ידו נקרב את הגאולה במהרה בימינו אמן, יהי רצון שיהיו הדברים לתועלת ולהצלחת עם ישראל.

לאחר התפלה הודעתי שבמוצאי שבת תתקיים סעודת מלוה מלכה רבתי לכל הצבור, שם ספרתי את הספור המלא כפי הבטחתי בכתל המערבי. וכאן מוסיף לי אהרן: לאחר מאמץ השגתי את הטלפון שלך, איני מכירך ואינך מכיר אותי, אך דע לך שלא בכדי ספור ההשגחה הפרטית התפרסם בכל הארץ, מן השמים סבבו את פרסומו עד שיגיע אלי, ואזכה להושע לאחר שנים של סבל בזכות פרסום הספור, וכעת תוסיף לספור בבקשה את החליה הזו שספרתי לך זה עתה, וכך - יאותו רבים לאורו.

לה"ו בינ"ו עמ"י עש"ו

בשורה טובה לאנחבי התורה ולומדיה

בסיעתא דשמיא יצא לאור עולם סדרת הספרים

"אשיחה בחקיד"

על פרשיות השבוע באגדה

מתוך סדרת הספרים אשיחה בחקיד באגדה ובהלכה

מהרב אורן נזרית שליט"א

ערוכים מתוך שנתיים של שיעורים שבועיים

שהופצו בדיסקים "אשיחה בחקיד" א,ב,ג

הספרים מעוטרים בהסכמות גדולי הדור

השיחות והשיעורים מלאים בדרכים

לקנייני תורה ועבודת ה'

משולבים בסיפורים

על גדולי ישראל ודרך עבודתם

וכעת מבקשים לזכות את הציבור הקדוש

לסייע ולהיות שותף

להשלים את סדרת הספרים לזיכוי הרבים

וזכות לימוד התורה וזיכוי הרבים תגן בעדכם

ניתן להקדיש פרשיות

לברכה והצלחה ולעיכוי נשמת וכיו"ב

לפרטים ניתן ליצור קשר בטל: 0506491414, 0509013000

"הזו הזו בני"

לקראת חג מתן תורה
ספר חדש נפלא מאוד

קול החתן

הספר עוסק
בעסק התורה
התמדתה
ומ"ח קנייניה

ספר חובה
לכל אוהב תורה
ולכל בית יהודי!

הודעת מצוה
חשובה מאוד
המרכז הרוחני יגדיל תורה
מעוניין לבנות מקוה טהרה
למעוניין לסייע או להנציח
יוכל לפנות לטלפון כנ"ל

לפרטים ניתן ליצור קשר בטל: 0506491414, 0509013000